

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków

Nr 7

Wrzesień 1948 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

I. ZARZĄDZENIA I OKÓLNIKI MINISTERSTWA OŚWIATY:

- Poz. 64 Z dnia 7 maja 1948 r. Nr. I. G. 4650/48 — w sprawie normatywów zużycia materiałów piśmiennych i gospodarczych.
Poz. 65 Z dnia 29 lipca 1948 r. Nr. IV. 8445/48 — w sprawie zmiany nazwiska na dyplomach.
Poz. 66 Z dnia 21 sierpnia 1948 r. Nr. III. P. 4609/48 — w sprawie nazw szkół.

II. ZARZĄDZENIA I OKÓLNIKI KURATORIUM O. S. K.

- Poz. 67 Z dnia 6 września 1948 r. Nr. III. 40815/48 — rejonowy wizytacyjny w szkołach ogólnokształcących.
Poz. 68 Z dnia 17 września 1948 r. Nr. Og. 39651/48 — w sprawie Szkolnych Kas Oszczędności P. K. O.
Poz. 69 Nadanie nazwy szkołom.

III. TREŚĆ DZIENNIKÓW URZĘDOWYCH MINISTERSTWA OŚWIATY:

- Poz. 70 Dziennik Urzędowy nr. 3 1948 r.
Poz. 71 Dziennik Urzędowy nr. 4 1948 r.
Poz. 72 Dziennik Urzędowy nr. 5 1948 r.
Poz. 73 Dziennik Urzędowy nr. 6 1948 r.
Poz. 74 Dziennik Urzędowy nr. 7 1948 r.
Poz. 75 Dziennik Urzędowy nr. 8 1948 r.
Poz. 76 Komunikaty.

- I. W sprawie konkursu na stanowiska kierowników publ. szkół powsz. w powiecie krakowskim.
- II. W sprawie duplikatów i odpisów świadectw szkolnych dla osób przebywających za granicą.
- III. W sprawie podręczników na nowy rok szkolny.
- IV. W sprawie nowych druków szkolnych.
- V. W sprawie zeszytów z fińskiego papieru.
- VI. W sprawie konkursu „Jak pokonałem trudności w zakresie uspołecznienia ucznia”.
- VII. W sprawie kursu korespondencyjnego Esperanto.
- VIII. W sprawie przejazdu przez Pieniny.
- IX Godziny przyjęć w Kuratorium O. S. K. w Krakowie.
- X. Wykazy telefonów w Kuratorium O. S. K.

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Stan oświaty w województwie krakowskim — Kurator Dr. St. Białas.

Sprawozdanie z Centr. Kursu Nauki o Polsce i Świecie Współczesnym w Zakopanem. — A. L.

Bibliografia „Jak się samemu kształcić i wychowywać”. — Mgr. wiz. T. Kucharska.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 64

Warszawa, dnia 14 lutego 1948 r.

Prezes Rady Ministrów

Nr. O-II-b-3/2/48

Dot. normatywów zużycia.

OKÓLNIK Nr. 7

Stosowane do tej pory gospodarowanie materiałami, stanowiącymi przedmiot zaopatrzenia władz i urzędów administracji państwowej, bez żadnych normatywów jest wysoce nieekonomiczne i może narazić Skarb Państwa na straty, spowodowane nie tylko marnotrawstwem, ale i nieuczciwością.

Celem usprawienia gospodarki materiałowej polecam stosować od dnia 1 marca 1948 r. założone czasokreśy i normy używalności i zużycia materiałów we władzach i urzędach administracji państwowej.

Przy ich pomocy bezpośredni kierownik spraw gospodarczych, na którym leży w tym względzie pełna odpowiedzialność, eliminować będzie wszelkie okazje do nieracjonalnego gospodarowania oraz roztoczy każdorazową kontrolę zużycia.

Z uwagi jednak na różnorodność potrzeb w różnych gałęziach administracji będą musiały prawdopodobnie zajść pewne zmiany lub uzupełnienia w omawianym zestawieniu normatywów. W razie stwierdzenia takiej konieczności poszczególne ministerstwa opracują swe propozycje, uwzględniając wszystkie przedmioty używane w ich resortach i nadesłać je do uzgodnienia do

Prezydium Rady Ministrów. Wszelkie w tym względzie poprawki i uzupełnienia dokonane będą przed przesłaniem do Ministerstwa Skarbu preliminarza budżetowego na rok 1949 t. j. w okresie najpóźniej do dnia 1 lipca br.

W każdym razie od dnia 1 marca br. do momentu zaakceptowania projektu remontu obowiązywać będą normy opracowane przez Prezydium Rady Ministrów. W przypadku przekroczenia norm organy kontroli wewnętrznej winny żądać od kierownika jednostki gospodarczej przedstawienia uzasadnionego wyjaśnienia kierownika jednostki administracyjnej ministerstwa, nie stosującej limitu.

Prezes Rady Ministrów

(—) Józef Cyrankiewicz

Warszawa, dnia 7 maja 1948 r.

Rzeczpospolita Polska

Ministerstwo Oświaty

Nr. I G-4650/48.

Zgodnie z zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i stosowania odpis okólnika Nr. 7 z dn. 13. II. 48. Nr. O-II-b-3/2/48 r. dotyczącego normatywów zużycia materiałów piśmieniowych i gospodarczych. Ew. wnioski o zmianę ustalonych limitów wraz z motywami należy zgłaszać Ministerstwu do dnia 10. 6. br.

Z-ca Dyrektora Departamentu

(—) J. Czyżewicz

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Czasokres i normy używalności i zużycia materiałów i przedmiotów we władzach i urzędach administracji państwowej.

L. p.	Nazwa towaru	Dla kogo	Czasokres używalności i zużycia	Norma materiału
1	Kurtka mundurowa zimowa	Dla pracown. obowiąz. do noszenia munduru	24 mies.	1.79 cm*)
2	„ „ letnia	„	„	1.79 cm
3	Spodnie zimowe	„	24 mies.	1.10 cm
4	Spodnie letnie	„	„	1.10 cm
5	Czapka zimowa	„	12 mies.	0.20 cm
6	Czapka letnia	„	„	0.20 cm*)
7	Płaszcz sukienny	„	36 mies.	2.73 cm
8	Kurtka drelichowa ochronna	robotników	12 mies.	540—590 cm
9	Spodnie drelichowe	„	„	„
10	Płaszcz roboczy (kitle)	„	„	4.32 cm
11	Bielizna (2 komplety i 2 krawaty)	prac. służby specj.	6 mies.	„

L. p.	Nazwa towaru	Dla kogo	Czasokres używalności i zużycia	Norma zużycia
12	Skarpetki	prac. służby specj.	3 mies.	
13	Onuce	"	4 "	
14	Kombinezony	a) szoferów	12 "	6,05 cm
		b) pom. szofera	9 "	6,05 cm
		c) stolarza	12 "	6,05 cm
		d) malarza	12 "	6,05 cm
		e) ślusarza mont.	12 "	6,05 cm
		f) dozorczy dom.	18 "	6,05 cm
15	Kożuch z pokryciem	a) wartowników służby wewnętrznej	6 lat	
		b) wartowników służby zewnętrznej	6 lat	
		c) szoferów	6 lat	
16	Kożuch bez pokrycia	a) wartowników służby wewnętrznej	4 lata	
		b) wartowników służby zewnętrznej	4 lata	
		c) szoferów	4 lata	
17	Fartuch	a) kucharki	6 mies.	1,88 cm*)
		b) pom. kucharki	6 "	1,88 cm
		c) kelnerki	6 "	1,88 cm
18	Czapka kucharska	kucharza	6 "	0,54 cm
19	Chustka-czepek lub zawój	kucharki	6 "	0,38 cm
20	Fartuch gospodarczy	pracowników zatrudn. w stołówkach przy odbieraniu jarzyn	6 mies.*)	1,52 cm
21	Rękawice	a) szoferów	24 mies.	
		b) szoferów i służby zewnętrznej	12 mies.	
22	Buty gumowe	szoferów	3 lata	
23	Trzewiki skórzane	szoferów i pracown. służby zewn.	1 rok*)	
24	Buty długie skórzane	dla służby specjalnej	2 lata	
25	Buty filcowe	dla szoferów i warszt. sprzątaczek	2 lata*)	
26	Szczotki do zmiatania	sprzątaczek	6 mies.*)	
27	Szczotka ryżowa do mycia	"	6 mies.	
28	Szczotka do muszli sedesowych	"	1 rok*)	
29	Ścierki do mycia okien	"	3 mies.*)	50 x 50
30	" " ścierania kurzu	"	3 mies.	50 x 50
31	" " wycierania naczyń	"	2 mies.	40 x 40*)
32	" " mycia podłóg i korytarzy			
33	Ręczniki do pokoi gościnnych	korzystających z pokoi gościnnych	24 mies.	znormaliz.
	a) ręcznik lniany		30 mies.	"
	b) " frotté			
34	Ręcznik lniany lub bawełniany dla rzemieślników	rzemieślników		
	a) stolarza		12 mies.	"
	b) malarza		6 mies.	"
	c) ślusarza		6 mies.	"
	d) szofera		6 mies.	"

L. p.	Nazwa towaru	Dla kogo	Czasokres używalności i zużycia	Norma zużycia
35	Ręczniki lniane lub bawełniane do wycierania rąk	pracowników umysł.	12 mies.	znormaliz.
36	Pasta do podłóg	sprzątaczek celem utrzymania czystości	1 mies.	40 gr na 1 m ² *)
37	Proszek do czyszczenia części mosiężnych lub okien	sprzątaczek	12 mies.	75 gr *)
38	Płyn do czyszczenia części mosiężnych	"	12 mies.	50 gr
39	Mydło:	"		
	a) do rąk	"	1 mies.	1 kawałek
	b) do prania ścierek	"	2 mies.	150 gr *)
	c) do prania ręczników	"	30 ręcz.	mydła
	d) " " fartuchów	"	3 mies.	"
	Proszek do czyszczenia naczyń stołówek		1 mies.	
40	Mydło do prania bielizny pościelowej (prześcieradła, poszwy na kołdrę, powleczenia na poduszkę)	pracunki otrzymującej bieliznę z pokoju gości.	jednorazowo	6 kg *) 150 gr proszku *)
	Mydło do prania obrusów	stołówki i pokoi gośc.		250 gr mydła 250 gr prosz.
41	Mydło do mycia rąk	a) szofera b) stolarza c) malarza d) ślusarza e) kucharki f) pom. kucharki g) kelnerki	1 mies. 3 mies. 3 mies. 1 mies. 1 mies. 1 mies. 1 mies.	150 gr mydła " " " " " " " " " " " " " " " " " "
42	Mydło do mycia rąk	prac. umysłowego	2 mies.	150 gr. mydła
43	Prześcieradła	pokój gościnny	24 mies.	znormaliz.
44	Poszwa na kołdrę i poduszkę	" "	24 mies.	
45	Zmywak druciany do szorowania kotłów	stołówek	2 tygod.	
46	Papier do pisania	na 1 prac. umysł.	1 rok	2 razy *)
47	Atrament	" "	1 rok	1/2 litra
48	Ołówki zwykłe	pracown.	1 rok	6 szt. *)
49	Ołówek kolorowy	pracow. umysł.	1 rok	
50	Ołówki chemiczne	pracown.	1 rok	2 szt.
51	Obsadki	prac. umysł.	2 lata	1 szt.
52	Linijki a) drewniane	na prac. używ. linij.	1 rok	1 szt. *)
53	" b) stalowe	" " " "	3 lata	1 szt.
54	Guma ołówkowa	prac. umysł.	1 rok	1 szt. *)
55	" do maszyn	dla maszyn,	1 rok	3 szt.
56	Stalówki	pracown.	1 mies.	3 szt.
57	Spinacze	prac. umysł.	1 rok	1 pudełko
58	Bibuła	" "	1 mies.	1 ark. zn.
59	Taśmy do maszyn	na masz.	2 mies.	9 rocznie
60	Klej biurowy	pracown.	1 mies.	10 gr
61	Teczki a) skórzane	pracown. umysł.	6 lat	teczka zn.
	" b) brezent	przen. korespon.	2 lata	aktówka zn.
62	Obrusy białe adamaszk.	a) stołówek b) pokoi gośc.	3 lata 5 lat	
63	Obrusy kolorowe	pokoje gośc.	5 lat	
64	Zasłony okienne (rolety)	" "	5 lat	w zależności od wielkości okna *)

Uzasadnienie

Ad pkt. 1—5.

Szerokość materiału 1,41 cm przy produkcji seryjnej mundurów i indywidualna norma na mundur 3 m. Dla pracowników o nadmiernej tuszy i wzroście dolicza się 5% materiału przy indywidualnym szyciu munduru. Materiał sukno. Potrzebę guzików regulują przepisy.

Szywnik 0,45 cm. Potnik długości 0,70 cm.

Ad pkt. 7

Podszewki 2,39 cm, płótna sztywnego 0,70 cm do 0,88 cm.

Ad pkt. 17.

Tkanina szerokości 0,71 cm. Krótszy czasokres używalności uzasadnia się koniecznością zachowania warunków higienicznych. Fartuch koloru białego.

Ad pkt. 21 a).

Rękawice skórzane.

Ad. pkt. 21 b).

Rękawice wełniane lub sukienne.

Ad pkt. 22.

Buty potrzebne są przy myciu pojazdów mechanicznych.

Ad pkt. 23.

Trzewiki typu wojskowego z jednorazowym podzelowaniem.

Ad pkt. 24.

Z jednorazowym podzelowaniem.

Ad pkt. 26.

Jako podstawę przyjęto na jedną sprzątaczkę.

Ad pkt. 27.

Jako podstawę przyjęto na jedną sprzątaczkę.

Ad pkt. 28.

Jako podstawę przyjęto na jedną sprzątaczkę.

Ad pkt. 29.

Na sprzątaczkę.

Ad pkt. 30.

Materiał — worki jutowe.

Ad pkt. 36.

Przyjmuje się, że na pokój 5×6 m — 30 m² potrzeba na jedno wypastowanie podłogi w pokoju 100 gr pasty. Przeciętna frekwencja interesantów dziennie 30 osób.

Ad pkt. 37.

Za podstawę obliczenia przyjęto ilość proszku potrzebną na oczyszczenie jednego okna przy co najmniej dwukrotnym oczyszczeniu tegoż w przeciągu jednego miesiąca.

Ad pkt. 38.

Za podstawę przyjęto konieczność czyszczenia części mosiężnych przy jednym oknie w ciągu jednego roku.

Ad pkt. 39.

Przyjmuje się, że sprzątaczką przychodzi do pracy 2 razy dziennie. Przy praniu ręczników wzięto za podstawę 30 ręczników, a potrzebną

ilość mydła 150 gr oraz 250 gr proszku do prania, co łącznie z jednym fartuchem podlegającym praniu raz w tygodniu wynosi 300 gr mydła + 250 proszku.

Ad pkt. 40.

Jest to konieczna ilość mydła i proszku, potrzebna do jednorazowego wyprania bielizny pościelowej. Norma jest ruchem w okresie rocznym w zależności od częstotliwości korzystania z pokoju gościnnego (zmiany osób korzystających) 250 gr mydła i 250 gr proszku na wypranie 10 obrusów; obrus na 6 osób.

Ad pkt. 41.

Mały czasokres używalności uzasadnia się koniecznością zachowania higieny.

Ad pkt. 43.

Przyjęto, że 1 osoba korzysta z pokoju gościnnego 7 dni i zachodzi konieczność wyprania bielizny.

Ad pkt. 44.

Przyjęto, że 1 osoba korzysta z pokoju gościnnego przez przeciąg 1 miesiąca i wtedy zachodzi konieczność wyprania bielizny. Przy częstych zmianach bielizny (na skutek zmiany osób, korzystających z pokoju gościnnego) czasokres używalności zmniejsza się odpowiednio.

Ad pkt. 46.

Wraz z drukami ułatwiającymi urzędowanie.

Ad pkt. 48.

Na wszystkich pracowników umysłowych i fizycznych.

Ad pkt. 49.

10 proc. w stosunku do ilości pracowników umysłowych.

Ad pkt. 52 b).

Linijki stalowe uzupełnia się tylko wtedy, gdy na skutek zużycia przestały służyć swemu istotnemu celowi.

Ad pkt. 53.

Gumki wydaje się tylko tym pracownikom, którzy je używają (rachunkowcy, maszynistki i t. p.).

Ad pkt. 54.

Przy dokonywaniu rozdziału stalówek należy uwzględnić charakter wykonywanej pracy.

Ad pkt. 60.

Przyjmuje się konieczność prania od 2—4 razy na miesiąc.

Ad pkt. 60 a).

Przyjmuje się konieczność prania od 1—2 razy na miesiąc.

Ad pkt. 60 b).

Przyjmuje się konieczność prania od 1—2 razy na miesiąc.

Zasłony są poddane działaniu promieni słonecznych, kurzu i dymu tytoniowego.

Kraków, dnia 6 sierpnia 1948 r.

Kuratorium

Okręgu Szkolnego Krakowskiego

Nr. WP. Og. 21641/48.

do wiadomości i stosowania.

Otrzymują:Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje Państw.
Szkoł wszelkiego typu i Domów Dziecka
w Okręgu.w. z. Kuratora Okręgu Szkolnego
(Inż. J. Nawrocki)
Naczelnik Wydziału**Poz. 65**Ministerstwo Oświaty
Warszawa

Odpis

OKÓLNIK Nr. 17

z dnia 29 lipca 1948 r. (IV-O-8445/48)

w sprawie zmiany nazwiska na dyplomach.

W związku z zapytaniem szkół wyższych, jak
należy postępować przy wydawaniu dyplomów
czy świadectw ukończenia nauki wobec zmiany
nazwiska absolwenta szkoły, Ministerstwo Oświa-
ty niniejszym wyjaśnia:Z chwilą zmiany nazwiska lub imienia przez
absolwenta szkoły w trybie dekretu z dnia 10 li-
stopada 1945 r. o zmianie i ustalaniu imion i na-
zwisek (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 310) lub prze-
pisów wymienionych w art 20 tegoż dekretu, dy-
plom czy świadectwo ukończenia nauki winno być
wystawione przez szkołę na nazwisko względnie
imię nowe. Zasadę powyższą szkoła winna sto-
sować również w wypadkach, gdy absolwent
zwraca się do szkoły o wydanie duplikatu, czy
odpisu dyplomu, lub świadectwa ukończenia
nauki wobec jego zagubienia czy zniszczenia,
a także nieodebrania we właściwym czasie.W każdym wypadku absolwent, ubiegający się
o wydanie dyplomu czy świadectwa ukończenia
nauki na nowe nazwisko, winien do podania za-
łączyc w oryginale lub odpisie, urzędownie po-
świadczonym, zezwolenie władzy na zmianę na-
zwisek lub imienia.**Otrzymują:**Wszystkie szkoły wyższe, Kuratoria Okrę-
gów Szkolnych.

Minister

(—) Dr. St. Skrzyszewski

Kraków, dnia 16 sierpnia 1948 r.

Kuratorium

Okręgu Szkolnego Krakowskiego

Nr. Og. 35907/48.

Sprawa: zmiana nazwisk na dyplomach i świa-
dectwach ukończenia nauki.

do wiadomości i stosowania.

Otrzymują:Inspektoraty Szkolne, Szkoły Średnie Pań-
stwowe i Prywatne wszystkich typów i ro-
dzaji.w. z. Kuratora Okręgu Szkolnego
(Inż. J. Nawrocki)
Naczelnik Wydziału**Poz. 66**

Odpis

Ministerstwo Oświaty

Warszawa

OKÓLNIK Nr. 21z dnia 21 sierpnia 1948 r. (II P-4609/48)
w sprawie nazw szkół.Uzupełniając okólnik Nr. 17 z dnia 21 maja
1947 r. (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr. 6, poz. 140)
wyjaśniam co następuje:W wyjątkowych przypadkach przy nadawaniu
nazw szkołom mogą być uwzględniane również
nazwiska przedstawicieli innych narodów, którzy
zasłużyli się dla idei postępu, demokracji i mię-
dzynarodowej współpracy dla utrzymania po-
koju.**Otrzymują:**

Kuratoria Okr. Szkolnych.

Minister

(—) Dr. St. Skrzyszewski

Za zgodność:

(—) Mgr. Jan Szurek
Naczelnik Wydziału

Kraków, dnia 8 września 1948 r.

Kuratorium Okręgu Szkolnego

Krakowskiego

Nr. Og. 38688/48

Spr.: Nadawanie nazw szkołom.

Kuratorium podaje do wiadomości i stosowania
przy składaniu wniosków o nadaniu nazwy szkole.Okólnik Min. Oświaty Nr. 12 z dnia 21 maja
1947 r. w tej sprawie ukazał się w Dzienniku
Urzędowym Kuratorium Okr. Szk. Krakowskie-
go Nr. 6, poz. 94, z r. 1947.p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(Dr. St. Białas)**Poz. 67**

Kraków, dnia 6 września 1948 r.

Kuratorium Okręgu Szkolnego

Krakowskiego

Nr. II. 40815/48.

Spr.: Rejony wizytacyjne.

OKÓLNIKKuratorium podaje do wiadomości wykaz rejo-
nów wizytacyjnych w szkołach ogólnokształcą-
cych stopnia podstawowego i licealnego i stopnia
licealnego w roku szkolnym 1948/49.1. **Dr. Danek Wincenty** naczelnik Wydziału
Zakłady państwowe: Kraków I i VI, Zakopane,
Jaworzno. Zakłady prywatne: Ojców.2. **Dr. Chrzanowska Maria** okr. wizytator szkół.
Zakłady państwowe: Kraków III i VIII, Dąbrowa
Tarn., Myślenice, Nowy Sącz im. M. Konopnic-
kiej, Nowy Targ, Radłów, Tarnów II. Zakłady
prywatne: Kraków — Prezentki, Jordanów,
Krościenko, Limanowa, Mszana Dolna, Poronin,
Rabka, Tarnów, Urszulanki i Tuchów.3. **Szedziwy Stanisław** okr. wizytator szkół.
Zakłady państwowe: Kraków III i V, Bochnia,

Brzesko, Chrzanów, Krynica, Tarnów I i III, Wieliczka. Zakłady prywatne: Ciężkowice, Dobczyce, Gdów, Grybów, Kalwaria, Książ W., Muszyna, Proszowice, Słomniki.

i. **Wolański Antoni** — okr. wizytator szkół Zakłady państwowe: Kraków IX, X i XI, Krzeszowice, Nowy Sącz I i II, Siersza, Wadowice, Żywiec. Zakłady prywatne: Andrychów, Brzesko Nowe, Kraków: Münnichowej, Urszulanki, OO. Piłjarów, Nowy Sącz Niepokalanki, Stary Sącz, Sucha, Wadowice Pallotynów.

5. **Żytyński Włodzimierz** — okr. wizytator szkół. Zakłady państwowe: Kraków IV i VIII, Biała Krakowska, Kęty, Miechów, Mościce, Olkusz, Oświęcim. Zakłady prywatne: Kraków: Misjonarzy, św. Rodziny, Charsznica, Niepołomice, Oświęcim Salezianie, Staniątka, Szczyrzyc, Ujanowice, Wolbrom.

Przydzielone referaty:

1. Naczelnik Wydziału: Sieć szkolna. Specjalna opieka nad pełnymi szkołami jedenastoletnimi.

2. Wizytator dr M. Chrzanowska: Ogniska metodyczne, czytelnie biblioteka, komisja weryfikacyjna dla uczniów.

3. Wizytator St. Szediwy: Szkolnictwo prywatne, komisja norm, komitety rodzicielskie, egzaminy uproszczone nauczycieli.

4. Wizytator A. Wolański: Egzaminacje uczniowskie, organizacje młodzieżowe.

5. Wizytator Wł. Żytyński: Bursy i internaty. Szkoły ogólnokształcące wiejskie.

Naczelnik Wydziału
(dr W. Danek)

Otrzymują:

Dyrekcje szkół średnich państwowych i prywatnych w Okręgu, Naczelnicy Wydziałów Kuratorium i wizytatorzy Wydz. II.

Poz. 68

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego

Kraków, dnia 19 wrześ. 1948 r.

Nr. Og. 39651/48.

Spr.: Szkolnych Kas Oszczędności
PKO

Stosownie do pisma Pocztovej Kasy Oszczędności z dnia 8 IX 1948 r. Nr 622/48 i w uzupełnieniu tut. pisma okólnego z dnia 11 X. 1947 r. Nr. Og. 36762/47, Kuratorium zawiadamia, że z początkiem roku szkolnego 1947/48 Pocztowa Kasa Oszczędności, nawiązując do swej tradycji przedwojennej, przystąpiła do zakładania na terenie szkół Szkolnych Kas Oszczędności, mających stanowić ośrodki wychowania i samowychowania gospodarczego dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia oszczędności. Pomocą w prowadzeniu tej akcji była gazetka ścienna „Młody Obywatel” redagowana i wysyłana przez PKO do wszystkich szkół. W ciągu roku 1947/48 powstało 1.690 Szkolnych Kas Oszczędności.

W bieżącym roku szkolnym PKO prowadzi akcję SKO z całą usilnością nadal, uważając ją za podwalinę pracy swej w dziedzinie propagowania oszczędności.

Ze względu na wagę, którą zagadnienie wychowania gospodarczego dzieci i młodzieży w okresie odbudowy i przebudowy naszego życia gospodarczego posiada i biorąc pod uwagę cenny wkład, jaki w tej dziedzinie wnoszą Szkolne Kasy Oszczędności, zalecam nauczycielstwu czynne wzięcie udziału w powyższej akcji.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(dr St. Białas)

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne oraz
Dyrekcje szkół wszelkiego
typu w Okręgu, nadto
Pocztowa Kasa Oszczędności,
Oddział w Krakowie, ul. Wielopole 19.

Poz. 69

Kraków, dnia 24 maja 1948 r.

Kurator Okręgu Szkolnego Krakowskiego nadał Publicznej Szkole Powszechnej w Rakowicach nazwę imienia Tadeusza Kościuszki. (Nr I. 19955/48 z dnia 24 maja 1948).

Kurator Okręgu Szkolnego nadał Publicznej Szkole Powszechnej w Szczyrzycu w pow. limanowskim nazwę im. Władysława Orkana. (Nr. I. 24310/48 z dnia 22 czerwca 1948).

Poz. 70

Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty
Nr 3 z 1948 r.

Zarządzenie Ministra Oświaty:

Poz. 48 — z dnia 25 marca 1948 r. o powołaniu Komisji do Spraw Wczasów Letnich dla Dzieci i Młodzieży w 1948 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Aprowizacji, Komunikacji, Kultury i Sztuki, Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Zdrowia, Ziem Odzyskanych, str. 105.

Instrukcje:

Poz. 48 — z dnia 26 lutego 1948 r. w sprawie organizacji wczasów letnich dla dzieci i młodzieży w r. 1948, str. 107.

Poz. 50 — **Obwieszczenia Sądowe**, str. 150.

Poz. 51 — **Zagubione Dokumenty**, str. 150.

Poz. 71

Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa
Oświaty Nr. 4 z r. 1948

Rozporządzenie Ministra Oświaty:

Poz. 52 — z dnia 16 marca 1948 r. w sprawie wymiaru godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół, str. 154.

Zarządzenie Ministra Oświaty:

Poz. 53 — z dnia 7 lutego 1948 r. w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli, str. 154.

Poz. 54 — z dnia 13 marca 1948 r. o wprowadzeniu tymczasowego programu nauki w 3-letnim gimnazjum gorseciarskim, str. 157.

Poz. 55 — z dnia 13 marca 1948 r. o wprowadzeniu tymczasowego programu nauki w 3-letnim gimnazjum dziewiarskim, str. 157.

Poz. 56 — z dnia 24 marca 1948 r. w sprawie przejścia Państwowej Szkoły Włókienniczej w Rakszawie pod zarząd Ministra Przemysłu i Handlu, str. 157.

Poz. 57 — z dnia 24 marca 1948 r. w sprawie przejścia Państwowego Gimnazjum Chemiczno-Garbarskiego w Radomiu pod zarząd Ministra Przemysłu i Handlu, str. 157.

Poz. 58 — z dnia 25 marca 1948 r. w sprawie zmiany organizacji Państw. Liceum Spółdzielczego w Poznaniu, str. 158.

Poz. 59 — z dnia 1 kwietnia 1948 r. w sprawie tymczasowego regulaminu egzaminu dojrzałości w Liceum Pedagogicznym, str. 158.

Poz. 60 — z dnia 2 kwietnia 1948 r. w sprawie tymczasowego regulaminu egzaminu dojrzałości dla eksternów w Liceum Pedagogicznym, str. 158.

Okólniki:

Poz. 61 — Nr. 6 z dnia 30 marca 1948 r. w sprawie organizacji opieki wychowawczej i o wynagrodzeniu za czynności wychowawcze w Państw. Internatach przy Szkołach Średnich.

Poz. 62 — Nr. 7 z dnia 2 kwietnia 1948 r. w sprawie wysokości taksy egzaminacyjnej w szkołach średnich dla dorosłych.

Komunikaty:

Poz. 63 — O organizacji Biura Służby Polsce w Ministerstwie Oświaty.

Poz. 64 — W sprawie legitymacji służbowych nowego i starego typu.

Poz. 65 — W sprawie legitymacji służbowych dla pracowników szkół wyższych i akademickich.

Poz. 66 — W sprawie wpisywania dzieci do legitymacji służbowych rodziców oraz wpisywania pracownikom kontraktowym tytułów służbowych.

Poz. 67 — W sprawie zamiawiania pieczęci urzędowych.

Poz. 68 — W sprawie adresowania korespondencji urzędowej do Urzędów Wojew.

Poz. 69 — W sprawie zakazu używania urzędowych znaczków pocztowych do korespondencji prywatnej.

Poz. 70 — W sprawie zasiłków rodzinnych składek ubezpieczenia rodzinnego.

Poz. 71 — W sprawie dodatków rodzinnych i zasiłków rodzinnych.

Poz. 72 — W sprawie pośmiertnego po zmarłych pracownikach kontraktowych.

Poz. 73 — W sprawie zniżek godzin nauczania dla nauczycieli.

Poz. 74 — W sprawie czasu zajęć pracowników pobierających dodatek naukowy do uposażenia.

Poz. 75 — w sprawie Akcji Zbiórki Żłomu, str. 170.

Poz. 76 — w sprawie zaopatrzenia szkół powszechnych w książki do lektury, str. 177.

Poz. 77 — w sprawie egzaminów dojrzałości i egzaminu końcowego w szkołach średnich ogólnokształcących, str. 171.

Poz. 78 — w sprawie ułatwienia uczenia się uczniom szkół dla dorosłych, str. 173.

Poz. 79 — w sprawie egzaminu ukończenia szkoły średniej dla dorosłych, str. 173.

Poz. 80 — w sprawie wystaw prac szkolnych, str. 173.

Poz. 81 — w sprawie akcji zakończenia roku szk. 1947/48, str. 174.

Poz. 82 — **Organizacja szkół**, str. 175.

Poz. 83 — **Skradzione pieczęcie urzędowe**, str. 176.

Poz. 72**Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty Nr. 5 z r. 1948.****Zarządzenia Ministra Oświaty:**

Poz. 84 — z dnia 25 kwietnia 1948 r. o wprowadzeniu tymczasowego programu nauki 3-letniego gimnazjum telekomunikacyjnego, str. 177.

Poz. 85 — z dnia 30 kwietnia 1948 r. o regulaminie egzaminu dojrzałości w liceach zawodowych, str. 178.

Instrukcja:

Poz. 86 — z dnia 4 maja 1948 r. w sprawie organizacji roku szkolnego 1948/49 w szkolnictwie ogólnokształcącym, str. 183.

Okólniki:

Poz. 87 — Nr. 8 z dnia 26 kwietnia 1948 r. w sprawie zaopatrywania szkół w pomoce i urządzenia szkolne w ramach planu produkcji Państwowych Zakładów Pomocy Szkolnych, str. 189.

Poz. 88 — Nr. 9 z dnia 28 kwietnia 1948 r. w sprawie zasad powoływania państwowych komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu ukończenia szkoły średniej dla dorosłych, str. 190.

Komunikaty:

Poz. 89 — w sprawie nabywania blankietów legitymacji służbowych, str. 191.

Poz. 90 — w sprawie likwidacji referatów zaopatrzenia nauczycieli, str. 191.

Poz. 91 — w sprawie udzielania urlopów profesorom i pomocniczym siłom naukowym w państwowych szkołach wyższych, str. 192.

Poz. 92 — w sprawie godzin zajęć i dzielenia etatów pomocniczych sił naukowych, str. 192.

Poz. 93 — w sprawie sposobu przeprowadzenia egzaminów w szkołach dla dorosłych, str. 192.

Poz. 94 — w sprawie egzaminów końcowych w szkołach zawodowych, str. 193.

Poz. 95 — w sprawie praktyk nauczycieli szkół zawodowych, str. 194.

Poz. 96 — w sprawie czasopism przedmiotowych, str. 194.

Poz. 97 — w sprawie składania podań o subwencję, str. 195.

Poz. 98 — w sprawie sprzedaży i naklejania znaczków Towarzystwa Burs i Stypendiów na świadectwach szkolnych, str. 197.

Poz. 99 — **Organizacja szkół**, str. 197.

Poz. 100 — **Obwieszczenia sądowe**, str. 198.

Poz. 101 — **Skradzione pieczęcie urzędowe**, str. 205.

Poz. 102 — **Zagubione dokumenty**, str. 205.

Poz. 73

Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty Nr. 6

Rozporządzenia Ministra Oświaty:

Poz. 103 — z dnia 26 kwietnia 1948 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. (Nr. I. Pers. 20731/47) w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty, str. 209.

Zarządzenia Ministra Oświaty:

Poz. 104 — z dnia 24 listopada 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie trybu przyznawania państwowych stypendiów oraz innych form pomocy dla młodzieży szkół wyższych, str. 211.

Poz. 105 — z dnia 30 kwietnia 1948 r. w sprawie przekazania archiwum b. Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie Wydziałowi Dziennikarskiemu Akademii Nauk Politycznych w Warszawie, str. 214.

Poz. 106 — z dnia 12 maja 1948 r. w sprawie utworzenia stypendium im. adwokata Teodora Duracza dla studenta(cki) Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 214.

Poz. 107 — z dnia 3 czerwca 1948 r. w sprawie kadencji Państwowych Komisji Weryfikacyjno-Kwalifikacyjnych, str. 214.

Poz. 108 — z dnia 3 czerwca 1948 r. o selekcji dzieci umysłowo upośledzonych i kierowaniu ich do zakładów szkół i oddziałów specjalnych dla umysłowo upośledzonych, str. 215.

Instrukcje:

Poz. 109 — z dnia 11 maja 1948 r. o organizacji roku szk. 1948/49 w zakresie kształcenia nauczycieli szkół podstawowych, str. 221.

Poz. 110 — z dnia 13 maja 1948 r. o organizacji roku szk. 1948/49 w zakresie kształcenia wychowawczyń przedszkoli, str. 224.

Poz. 111 — z dnia 29 maja 1948 r. w sprawie organizacji wychowania przedszkolnego na r. 1948/49.

Poz. 112 — z dnia 1 czerwca 1948 r. w sprawie Społeczno-Pedagogicznych Komisji Kwalifikacyjnych dla przyjmowania młodzieży do szkół ogólnokształcących stopnia licealnego, str. 227.

Poz. 113 — z dnia 10 czerwca 1948 r. w sprawie organizacji roku szk. 1948/49 w szkolnictwie specjalnym, str. 228.

Okólniki:

Poz. 114 — Nr. 10 z dnia 11 maja 1948 r. w sprawie uprawnień kontrolnych terenowych rad narodowych, str. 231.

Poz. 115 — Nr. 11 z dnia 22 maja 1948 r. w sprawie przeszerogowania państwowych pracowników nauki, str. 231.

Poz. 116 — Nr. 12 z dnia 29 maja 1948 r. w sprawie opieki nad młodzieżą chłopską i robotniczą zamierzającą kształcić się w szkołach średnich, str. 236.

Poz. 117 — Nr. 13 z dnia 5 czerwca 1948 r. w sprawie organizacji roku szkolnego 1948/49 w szkolnictwie zawodowym, str. 237.

Komunikaty:

Poz. 118 — w sprawie udzielania urlopów dla dokończenia nauki w szkole, str. 246.

Poz. 119 — w sprawie przyjmowania do liceum uczniów szkół dla dorosłych, str. 246.

Poz. 120 — w sprawie nawiązania współpracy z Towarzystwem Burs i Stypendiów, str. 247.

Poz. 121 — w sprawie stwierdzenia w dyplomie na nauczyciela szkół średnich zdania egzaminu z nauki o Polsce i świecie współczesnym, str. 247.

Poz. 122 — **Organizacja szkół**, str. 248.

Poz. 123 — **Ruch służbowy**, str. 250.

Poz. 124 — **Obwieszczenia sądowe**, str. 265.

Poz. 125 — **Skradzione pieczęcie urzędowe**, str. 269.

Poz. 126 — **Zagubione dokumenty**, str. 269.

Poz. 74

Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty Nr. 7 z r. 1948

Zarządzenie Ministra Oświaty:

Poz. 127 — z dnia 10 czerwca 1948 r. w sprawie przejściowego programu nauczania w jednolitej szkole średniej na rok szkolny 1948/49, str. 271.

Poz. 75

Treść Dziennika Urzędowego Ministerstwa
Oświaty Nr. 8 z r. 1948.

Zarządzenia Ministra Oświaty:

Poz. 128 — z dnia 14 czerwca 1948 r. w sprawie organizacji szkół i kursów dla dorosłych w r. szk. 1948/49, str. 361.

Poz. 129 — z dnia 15 czerwca 1948 r. w sprawie uznania świadectwa ukończenia Centrum Wyszkożenia Sanitarnego dla Podchorążych Instruktorów Sanitarnych w Łodzi za równorzędne ze świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, str. 364.

Instrukcja:

Poz. 130 — z dnia 26 maja 1948 r. w sprawie wychowania na placówkach wczasów letnich dla dzieci i młodzieży, str. 365.

Okólniki:

Poz. 131 — nr. 14 z dnia 5 czerwca 1948 r. w sprawie udziału gmin miejskich i wiejskich w

wydatkach na zakładanie i utrzymywanie publicznych średnich szkół zawodowych, str. 283.

Poz. 132 — nr. 15 z dnia 14 czerwca 1948 r. w sprawie ubezpieczenia budowli od ognia, str. 383.

Komunikaty:

Poz. 133 — w sprawie przedłużenia terminu stosowania legitymacyj służbowych w/g dawnych wzorów, str. 384.

Poz. 134 — w sprawie tępienia chwastów i szkodników roślinnych, str. 385.

Poz. 135 — **Organizacja szkół**, str. 385.

Poz. 136 — **Obwieszczenia sądowe**, str. 389.

Poz. 137 — **Zagubione dokumenty**, str. 390.

Poz. 76

KOMUNIKATY

I. Inspektorat Szkolny Powiatowy w Krakowie rozpisuje konkurs na stanowiska kierowników szkół pow. w następujących miejscowościach:

L. p.	Miejscowość szkolna	Gmina	Ilość naucz.	Mieszkanie	przy szkole jest gruntu
1.	Bieżanów	Wieliczka	15		0.50 ha
2.	Swoszowice	Swoszowice	7	3 pokoje 1 kuchnia	0.25 ha
3.	Dojazdów	Ruszcza	4	3 pokoje 1 kuchnia	1.00 ha

Podania należy udokumentowane należy wnieść do Inspektoratu Szkolnego Powiatowego w Krakowie, w terminie czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego Dziennika Urzędowego.

II. Na zapytanie Dyrekcji jednej z szkół średnich ogólnokształcących w O.S.K. Kuratorium podaje do wiadomości Dyrekcjom wszelkiego rodzaju szkół oraz Inspektoratom Szkolnym Okręgu, że nie należy wydawać duplikatów względnie odpisów świadectw szkolnych dla osób przebywających za granicą na życzenie osób trzecich.

Osoba przebywająca za granicą winna w tej sprawie zwrócić się do Ministerstwa Oświaty za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

III. Mimo przegrupowań w programie i zmian w nomenklaturze klas używane będą nadal podręczniki dotychczasowe.

Program nauczania w r. szk. 1948/49 przewiduje przesunięcia pewnych partii materiału z niektórych przedmiotów w obrębie poszczególnych klas. W związku z tym niektóre podręczniki będą

używane w roku bieżącym równoległe w dwóch klasach.

Dla łatwiejszego zorientowania się jakich podręczników należy używać w poszczególnych klasach — Biuletyn wydawniczy Nr. 5 wydawany przez Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych podaje wykaz książek zestawiony według klas i przedmiotów, dostosowany do szkoły jedynastoletniej. Znacznie wzrosła ilość książek pomocniczych dla ucznia, poleconych przez Ministerstwo Oświaty do samodzielnej lektury ucznia i do bibliotek szkolnych w jednolitej szkole jedynastoletniej. Dział książek pomocniczych dla nauczycieli, dopuszczonych w pracy szkolnej oraz do bibliotek nauczycielskich wzbogacił się również o kilka nowych książek.

Na progu nowego roku szkolnego trzeba o tych sprawach przypomnieć. Trzeba również przypomnieć, że **Oddział krakowski PZWS** (Kraków, Rynek Kleparski 4) rozprowadza książki szkolne do wszystkich typów szkół i klas. Szkoły przy zamówieniach zbiorowych w oddziale — otrzymują 10% rabatu.

IV. Oddział Krakowski PZWS (Kraków, Rynek Kleparski 4) sprzedaje następujące nowe druki szkolne oraz dla administracji szkolnej:

Protokół egzaminu dojrzałości w liceum pedagogicznym.

Arkusze organizacyjny liceum pedagog. (sem. (Kursu) dla wych. przedszkol.).

Dziennik zajęć przedszkola.

Egzamin praktyczny (zwolnienie) KOS.

Karta ewidencyjna nauczycieli opiekunów.

Lista płatnicza zasiłków.

Lista płatnicza dla nauczycieli opiekunów.

Nieobecność w służbie (do wiadomości inspektora szkol.).

Pokwitowanie na udzielone świadectwa.

Postępowanie dyscyplinarne.

Przeniesienie (insp. szkoln.).

Przeniesienie w stan spoczynku.

Udzielone świadectwa.

Umowa o zatrudnienie dla nauczycieli (powołanie).

Umorzenie postępowania dyscyplinarnego.

Urlop (KOS. wzór ogólny).

Wydalenie ze służby nauczycielskiej.

Zawieszenie w pełnieniu służby (dla KOS. inspektorów).

Zestawienie list poborów KOS.

Karty dentystyczne.

Orzeczenie Komisji Weryfikacyjnych dla nauczycieli (I instancji).

Druki biblioteczne.

Przeniesienie (insp. szkolny).

Urlop (inspektorat szkolny).

Karta ewidencyjna przedszkola.

Nieobecność w służbie.

V. Oddział krakowski PZWS posiada na składzie i sprzedaje 16-kartkowe zeszyty z papieru fińskiego po 7 zł. za sztukę. Zeszyty są wykonane w pięciu liniach: z jedną linią, czyste, kratkowane, szeroka linia, wąska linia. Szkoły przy zamówieniach w oddziale krakowskim otrzymują 10% rabatu.

VI. Redakcja Życia Szkoły ogłasza konkurs na temat: jak pokonałem trudności w zakresie uspołeczniania ucznia.

Opracowanie winno być zwięzłe, oparte o konkretny przykład z życia dzieci i młodzieży. Zaobserwowana trudność może być związana zarówno z uczniem, jak z warunkami jego życia, środowiskiem itd. Nacisk należy położyć na opis trudności i sposób jej pokonania, a nie na teoretyczny komentarz.

Najlepsze prace będą nagrodzone. Suma ogólna nagród wynosi 50.000 zł, podzielona na następujące:

pierwsza zł 10.000.—, dwie drugie po zł 5.000.—, trzy trzecie po zł 3.000.—, 5 po zł 2.000.—, 11 po zł 1.000.—.

Prace nagrodzone i wyróżnione będą drukowane w „Życiu Szkoły”. Termin nadsyłania prac do 15 października 1948 r.

Obowiązują normalne warunki konkursowe: podpisanie godłem, nazwisko i adres w zamkniętej kopercie.

Adres Redakcji: Toruń, ul. Bydgoska 8.

VII. Sekretariat kursu korespondencyjnego języka esperanto przy Związku Esperantystów w Polsce, Sekcja Robotniczo-Oświatowa Warszawa 81/32 zawiadamia o rozpoczęciu pełnego pierwszego kursu korespondencyjnego języka międzynarodowego Esperanto. Kurs trwa przeciętnie 17 tygodni przy przerabianiu 2-ech lekcji tygodniowo. Całość kursu obejmuje 3 lekcje wstępne (objaśnienia), 33 lekcje zasadnicze (płatne po 50 zł) i 2 lekcje egzaminacyjne za 200 zł.

Absolwentom wydaje się zaświadczenie o ukończonym kursie. Wszelką korespondencję należy kierować na adres warszawski, a wpłaty na konto P. K. O. Warszawa I 7736 Stanisław Roman.

VIII. Zarząd Związku Polskiego Stow. Flisaków Pienińskich z siedzibą w Sromowcach Niżnych prosi o sprostowanie w Dzienniku Urzędowym K. O. S. K. komunikatu ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym K. O. S. K. Nr. 4, poz. 53 V „W sprawie schronisk P. T. T. w Pieninach”. Zarząd Związku donosi, że ob. Kurpiel nie należący do Związku Polskiego Stow. Flisaków Pienińskich na rzece Dunajcu nie jest upoważniony do organizowania wycieczek szkolnych i nie jest zapoznany z uchwałą Związku, taryfą cen i miejscami postoju łodzi.

Zarząd Związku udziela zniżki wycieczkom szkolnym niezależnie od ilości osób (za ukazaniem legitymacji lub listy uczestników wycieczki). Wszelkie trudności związane z podróżą wycieczek zostało załatwione natychmiast po zgłoszeniu się do Zarządu.

IX. Godziny przyjęć w Kuratorium O. S. K. w Krakowie

Kurator przyjmuje interesantów we wtorki, czwartki i soboty od godz. 11—13-tej, po uprzednim zgłoszeniu się w Sekretariacie. Naczelnicy Wydziałów, Wizytatorzy, Kierownicy Oddziałów oraz Referenci przyjmują interesantów we wszystkie dni powszednie (z wyjątkiem poniedziałków) od godz. 10—12-tej.

X. Wykaz telefonów Kuratorium O. S. K.

1) Gabinet Kuratora (przez Sekr.)	599-18
2) Wydział Ogólny	599-17
3) Wydział I Szkół Powszechnych	580-70
4) Wydział II Szkół Średnich Ogólnokształcących	580-74
5) Wydział III Szkół Zawodowych	580-71
6) Wydział Oświaty i Kultury Dorosłych	579-44
7) Wydział Kształcenia Nauczycieli	585-78
8) Wydział Opieki nad Dzieckiem	507-41
	598-55

9) Wydział Służba Polsce	546.65
10) Oddział Osobowy	580.72
11) Oddział Finansowy	580.73
12) Kancelaria Ogólna	585.80
13) Referat Zaopatrzeniowy	557.76
14) Referat Gospodarczy	562.43

Poz. 77

Ogłoszenia o zagubieniu świadectw i legitymacyj

Grzybowski Stanisław unieważnia zgubione świadectwo dojrzałości, wydane w 1941 r. przez Państwowe Liceum Handlowe w Tarnowie, weryfikowane w 1946 r. przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Ponińska Irena unieważnia zgubione świadectwo dojrzałości wydane w 1944 r. przez Ośrodek Tajnego Nauczania (Liceum im. Kaplińskiej w Krakowie).

Kwiecień Józef Franciszek ur. 3. XI. 1909 r. w Szczepanowicach unieważnia zagubione wsułek działań wojennych świadectwo dojrzałości

wystawione 23. V. 1929 r. przez Komisję Egzaminacyjną Państwowego Gimnazjum Humanistycznego w Brzesku.

Baranowski Tadeusz unieważnia zgubione świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego wydane w 1947 r. przez Dyрекcję Pryw. Gimnazjum i Liceum im. Ks. St. Konarskiego O. O. Pijarów w Krakowie.

Bobak Anna unieważnia zgubione świadectwo dojrzałości wydane w roku 1944 przez Ośrodek Tajnego Nauczania Nr. 13 (Liceum im. Münichowej w Krakowie).

Flisarska Anna unieważnia zgubioną legitymację nauczycielską wydaną przez Inspektorat Szkolny w Krakowie.

Polańska Ewa unieważnia zgubioną legitymację szkolną Nr. 90 wystawioną przez Pryw. Gimnazjum SS. Urszulanek w Krakowie.

Laskowski Witold unieważnia legitymację służbową nauczycielską wydaną przez Inspektorat Szkolny w Nowym Targu.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Stan oświaty w Województwie Krakowskim

Przemówienie Kuratora Okręgu Szkolnego Krakowskiego dr Stefana Białasa, wygłoszone w dniu 10 września 1948 roku na posiedzeniu Komisji Oświatowej przy Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Krakowie.

W miesiącu bieżącym rozpoczęliśmy nowy rok szkolny 1948/49.

Możemy obecnie spojrzeć w przeszłość i zsumować wyniki osiągnięte w ubiegłym roku szkolnym, aby lepiej sobie zdać sprawę na jakiej podstawie opiera się szkolnictwo w naszym Okręgu i jakie osiągnęło rezultaty w swoich różnorodnych dziedzinach.

Przedszkola

Na terenie Okręgu Szkolnego Krakowskiego mieliśmy 475 przedszkoli (z tego 300 wiejskich), do których uczęszczało 22.007 dzieci. Wychowawczyń było 608.

Szkolnictwo powszechne

Na terenie Okręgu Szkolnego Krakowskiego w roku szkolnym 1947/48 znajdowało się 1.759 publicznych szkół powszechnych. Szkół posiadających klasy ósme mieliśmy 235. W zakresie uruchomienia szkół nieczynnych osiągnięto znaczną poprawę, bowiem liczba ich z 31 spadła do 11.

Realizacja i egzekutywa obowiązku szkolnego w roku szkolnym 1947/48 przedstawiała

się lepiej niż w ubiegłym roku, gdyż na ogólną liczbę 310.469 dzieci w wieku szkolnym tylko 2.064 (t. j. 0,7%) było zwolnionych od nauki (chore, ułomne itp.) natomiast 7.947 dzieci (tj. 2,5%) z nieusprawiedliwionych przyczyn nie uczęszczało do szkoły.

Sprawa ta zależy w wielkiej mierze od aktywności Komisji Oświatowych, które, jak to wynika z obecnie nadsyłanych przez Inspektoraty sprawozdań, nie stoją jeszcze na wysokości zadania pomimo wysiłków władz szkolnych mających na celu pobudzenie Komisji do sprężystej działalności i jak największe zainteresowanie ich szerokim zakresem agend, przytoczonych w ustawie o zespoleniu samorządu szkolnego z samorządem terytorialnym. Istnieją jeszcze Komisje, które żadnych posiedzeń nie odbywały, w niektórych liczba zebrań wynosiła 1—2, w innych 3—5, w innych nielicznych nawet 10 w ciągu roku. Zachodzi potrzeba kontynuowania akcji uświadamiającej w jak najszerszym zakresie. Pełne uaktywnienie Komisji Kuratorium w dalszym ciągu traktować będzie jako jedno z najpilniejszych swych zadań. Chodzi również o to, aby organy samorządu szkolnego na szczeblu wojewódzkim i szczeblach powiatowych odpowiednio oddziaływały i w sposób rygorystyczny przypilnowały, aby gminne Komisje Oświatowe oparły swoją działalność na należycie przemyślanym planie pracy i plan ten w terminie do dnia 30 października podały do wiadomości Powiatowej

Komisji Oświatowej oraz Inspektoratowi Szkolnemu, aby zbierały się one na swe posiedzenia przynajmniej raz w miesiącu a odpisy protokołów posiedzeń przedkładały wspomnianym organom, aby na swych miesięcznych zebraniach rozpatrywały między innymi również nadsyłane regularnie przez Kierownictwa szkół wnioski o ukaranie opieszłych rodziców za niewypełnianie przez dzieci obowiązku szkolnego i dopilnowały wyegzekwowania nałożonych kar przez Zarząd Gminy. O zdekompletowaniu Komisji i powołaniu nowych członków winien Przewodniczący zawiadomić natychmiast Powiatową Komisję Oświatową i Inspektorat Szkolny.

W ubiegłym roku przeprowadzono również gruntowną rewizję gospodarki etatami — w każdym powiecie, pod kątem dostosowania liczby etatów do liczby uczniów i warunków pracy każdej konkretnej szkoły. Ogólna liczba etatów wynosiła **7.425**.

Nauczycieli niekwalifikowanych było **748**. Dążono więc usilnie do ich doksztalcenia w Komisjach Rejonowych oraz umieszczenia w szkołach wyżej zorganizowanych pod opieką wytrawnych kierowników.

Z Wydziałem Kształcenia Nauczycieli istniała w tym zakresie jak najdalej idąca współpraca.

Konferencje rejonowe spełniały na ogół swe zadania. Nauczycielstwo odnosiło się do nich pozytywnie, pomimo trudnych często warunków komunikacyjnych. Starano się o wytworzenie harmonijnego współdziałania między Inspektoratami a Związkiem Nauczycielstwa Polskiego w tej dziedzinie.

Parodniowe konferencje inspektorów i podinspektorów szkolnych, na których omawiano szereg zagadnień administracyjnych i organizacyjno-programowych przyczyniły się do podciągnięcia poziomu całokształtu pracy Inspektoratów.

Szkolnictwo specjalne

Istniało **19** szkół specjalnych: 1 szkoła dla głuchoniemych, 1 dla dziewcząt moralnie zaniedbanych, 4 dla umysłowo upośledzonych, 9 sanatoryjnych, 4 prewentyjne oraz 5 przedszkoli specjalnych przy sanatoriach dziecięcych. Ilość dzieci objęta szkolnictwem specjalnym wynosiła **2.144** w szkołach, **211** w przedszkolach. W szkołach specjalnych uczyło **112** nauczycieli, a w przedszkolach specjalnych **9** wychowawczyń przedszkoli, przy czym odczuło się brak nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące

Na terenie Okręgu Szkolnego Krakowskiego znajdowało się **36** państwowych gimnazjów i liceów oraz **52** gimn. i lic. prywatnych, samorządowych czy miejskich. Do szkół tych ucze-

szczało **2.083** uczniów. Nadto do klas semestralnych przy państw. gimnazjach i liceach uczęszczało **1.258** uczniów.

Nauczycieli w szkołach państwowych było ogółem **951** zaś w szkołach prywatnych **633**.

Przy szkołach państwowych istniało **19** burs, względnie internatów, w których mieszkało ogółem **767** uczniów, a przy szkołach prywatnych było **22** bursy, mieszczące **1.170** uczniów.

Zorganizowane w Krakowie Ogniska metodyczne (**18**) były wielką pomocą w pracy dydaktycznej nauczycielstwa.

W bieżącym roku szkolnym obowiązuje już nowa organizacja szkolnictwa a mianowicie szkoły 11-klasowe, składające się z siedmiu klas podstawowych i czterech klas stopnia licealnego; w Okręgu Szkolnym Krakowskim zorganizowano **15** szkół 11-letnich.

Szkolnictwo zawodowe

Stan szkół i młodzieży wzrósł w ostatnim roku szkolnym. znacznie i tak w roku szkolnym 1946/47 istniało: **203** szkoły, a w roku szkolnym 1947/48 — **230** szkół. Ilość młodzieży zaś wzrosła z **25.904** na **31.743**.

Jako korzystny objaw podnieść należy wzrost szkół przemysłowych z **34** na **39** i publ. średnich szkół zawodowych z **87** na **104**.

Korzystne te wyniki wydział szkolnictwa zawodowego osiągnął dzięki ścisłej współpracy z Izłą Przemysłowo-Handlową, Izłą Rzemieślniczą, Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni R. P., Instytutem Doskonalenia Rzemiosła, Towarzystwem Gospodarczego Podniesienia Podhala, Spisza i Orawy, Centralną Pracownią modeli odzieżowych itd.

Kontakt ze sferami gospodarczymi był nader ścisły i umożliwił dostosowanie życia szkół zawodowych do wymogów praktyki zawodowej.

Baczną uwagę poświęcono rozwojowi burs przy szkołach zawodowych.

Stan: **4** internaty państwowe z ilością **295** młodzieży, **21** niepaństwowych z ilością **842** młodzieży.

Zagadnieniu kształcenia i doksztalcenia nauczycieli szkół zawodowych poświęciło Kuratorium szczególną uwagę. Działało w ubiegłym roku szkolnym **7** ośrodków dydaktyczno-naukowych. Urządzono **8** konferencji okręgowych.

Odbyła się 5-cio dniowa konferencja Ośrodka dydaktyczno-naukowego geografii gospodarczej dla nauczycieli publ. średnich szkół zawodowych, centralny kurs księgowości i rysunków w okresie zimowym i **4** kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli krakowskich szkół zawodowych.

W ubiegłym roku zorganizowało Ministerstwo Oświaty w Krakowie Wyższy Kurs Nauczycielski dla nauczycieli szkół zawodowych.

Nader udatnym przeglądem pracy i osiągnięć szkół zawodowych była zorganizowana w czerwcu br. Okręgowa Wystawa Szkół Zawodowych.

Zakłady Kształcenia Nauczycieli

W okresie powojennym w związku z przewidzianymi szeregami nauczycielstwa Ministerstwo Oświaty zorganizowało liczne kursy przygotowujące do zawodu nauczycielskiego w trybie skróconym. Wobec częściowego zapelnienia luk w szeregach nauczycielskich Ministerstwo Oświaty zawiesiło działalność tych kursów, gdyż kadry młodych kwalifikowanych nauczycieli opuściły już licea pedagogiczne. Nauczyciele kształceni do zawodu nauczycielskiego w trybie skróconym pracowali w naszych szkołach w charakterze nauczycieli niekwalifikowanych i doksztalcali się pod opieką Komisji Rejonowych zorganizowanych przez Kuratorium na polecenie Ministerstwa Oświaty. Komisje Rejonowe zorganizowały konsultacje, krótkoterminowe kursy świąteczne, czterotygodniowe kursy wakacyjne i pomagały czynnym niekwalifikowanym nauczycielom w pracy zmierzającej do uzyskania normalnych kwalifikacji zawodowych. Liczba niekwalifikowanych nauczycieli stanowiła około 10% nauczycieli czynnych. Na terenie naszego Okręgu w liceach pedagogicznych i liceach wychowawczyń przedszkoli pracowało **210** nauczycieli wybitnych fachowców. Liceum pedagogiczne opierało się na 7-miu klasach szkoły powszechnej jako podbudowie i było czteroletnie. Licea pedagogiczne kształciły **2.673** młodzieży, w tym 829 chłopców i 1.844 dziewcząt. W internatach liceów pedagogicznych mieszkało i wychowywało się 650 młodych kandydatów na nauczycieli w szkołach powszechnych.

Oprócz liceów pedagogicznych były czynne dwa licea dla wychowawczyń przedszkoli w Krakowie i w Rabce.

Wychowanie fizyczne

W zakresie harcerstwa, WF i PW położono szczególny nacisk na należyte wychowanie młodzieży w duchu demokratycznym. Istniało **178** hufców męskich PW i **137** hufców żeńskich PWK.

Powstanie SP wymagało dodatkowego doszkolenia nauczycielstwa co częściowo zostało zrealizowane na odprawach komendantów(ek) i konferencjach Ognisk metodycznych.

Wytczne programowe ZHP szły w kierunku związania młodzieży z zagadnieniami Polski Ludowej i przygotowaniem do Harcerskiej Służby Polsce oraz do akcji letniej.

Organizacje młodzieżowe

Nie należy również zapominać o organizacjach ideowo-wychowawczych młodzieży ZWM, OMTUR, Wici, ZMD, które w ubiegłym roku w naszym okręgu w szkołach średnich skupiły

w 176 kołach prawie 4 tysiące młodzieży. Ideologiczne zbliżenie organizacji młodzieżowych doprowadziło w tym roku do ostatecznego zjednoczenia demokratycznej młodzieży polskiej w jedną organizację.

Bardzo dodatnie wyniki przyniosły nam coraz lepiej rozwijające się spółdzielnie uczniowskie. Istniało 799 spółdzielni uczniowskich o łącznej ilości 61.944 członków. Obrót w nich wyniósł w ciągu ubiegłego roku 27.691.239 zł. Nadwyżkę 3.904.495 zł obrócili uczniowie na fundusz społeczny, biblioteki, sprzęt szkolny. Istniały 23 formy pracy spółdzielczej jak np. sklepy, świetlice, biblioteki, ogródki szkolne.

Oświata i Kultura Dorosłych

W odniesieniu do systematycznego kształcenia zorganizowano szereg kursów doksztalcających w zakresie szkoły powszechnej: **202** państwowych w których uczestniczyło 4.980 osób i **92** prywatnych i 1.603 uczestnikach.

Na terenie Okr. Szk. Krak. było w ubiegłym roku szk. prowadzonych **5** powszechnych państwowych szkół dla dorosłych, **4** państwowe, a **6** niepaństwowych szkół średnich dla dorosłych.

Dwie Szkoły Pracy Społecznej: w Krakowie i Nowym Sączu prowadzone przez TUR posiadały systematyczny kurs nauczania w kierunku spółdzielczym i administracyjno-samorządowym.

Uniwersytety Powszechne w liczbie 7 rozszerzały i pogłębiały wśród mas robotniczych i chłopskich podstawy wiedzy, a 8 Uniwersytetów Ludowych przygotowało przodowników oświatowo-społecznych.

Prace samokształceniowe indywidualne były prowadzone pod kierunkiem Okręgowej Poradni Samokształcenia. Udzielono 1255 porad w tym 728 ustnych i 527 pisemnych.

Prace czytelnictwa i samokształcenia instruowano w zespołach.

Zarejestrowano **560** świetlic, które w przeważnej swej części były prowadzone przez nauczycieli wyszkolonych na specjalnych kursach.

Zorganizowano zloty zespołów świetlicowych, obrazujące wyniki prac artystycznych i oświatowych. Celem unormowania pracy świetlicowej i roztoczenia stałej opieki nad zespołami powołano do życia Powiatowe Poradnie świetlicowe, na razie w 3 powiatach.

W zakresie oświaty dorosłych specjalny nacisk położono w roku ubiegłym na likwidację analfabetyzmu. W Polsce odrodzonej dokonany został akt o zasadniczym znaczeniu oświatowym i społecznym.

Zorganizowane zostały kursy dla analfabetów. Ponadto analfabeci pobierali naukę w Państwowych Szkołach Powszechnych dla Dorosłych. Rejestracja analfabetów w Okręgu

Szkolnym Krakowskim przeprowadzona na początku bieżącego roku szkolnego wykazała **16.777** osób nie umiejących czytać i pisać. Wyniki tej rejestracji należy jednak ocenić jako niepełne. Powodem tego są w pierwszym rzędzie opory ze strony samych analfabetów, a w drugim nienależyte docenianie grozy zaoferowania oświatowego olbrzymiej części obywateli przez resztę uświadomionego społeczeństwa.

Prawdziwy obraz ilości analfabetów w Okręgu — to liczba wynosząca około **100.000**. Jest to liczba zastraszająca. W samym Krakowie spisano analfabetów w wieku od 14—18 roku życia **5.000**. Po przeprowadzeniu rejestracji zorganizowano na terenie Okręgu Krakowskiego 92 kursy państwowe i 5 kursów prywatnych o łącznej ilości uczestników **2.242**. Nadto 120 analfabetów pobierało naukę w państwowych szkołach powszechnych dla dorosłych. Razem więc w okręgu krakowskim pobierało naukę **2.362** analfabetów, co czyni zaledwie 14% z liczby zarejestrowanych.

Jeszcze raz podkreślam konieczność podjęcia walki z analfabetyzmem przez wszystkie stronnictwa polityczne, związki zawodowe, organizacje społeczne, kulturalno-oświatowe i spółdzielcze.

BIBLIOTEKI

Stan bibliotek szkolnych zarówno pod względem jakościowym jak i organizacyjnym uległ poprawie. W bibliotekach szkolnych znajdowało się ogółem **341.356** tomów, z tego przypadło na biblioteki szkół powszechnych 217.241 tomów, na biblioteki szkół średn. ogół. 72.102 tomów, na biblioteki szkół zawodowych 34.285 tomów, na biblioteki zakł. kształ. naucz. 17.728 tomów.

Przeciętnie wypadło w szkołach powszechnych 0,5 książki na 1 ucznia, w szkołach średnich 4 książki na 1 ucznia. Kuratorium kierowało również bibliotekami publicznymi utrzymywanym przez samorząd terytorialny.

Powstało 15 bibliotek powiatowych, 4 bibl. publiczne miejskie w miastach wydzielonych, 33 bibliotek gminnych miejskich, 114 bibliotek gminnych wiejskich. Ogólna ilość książek w bibliotekach publicznych na terenie województwa krakowskiego wynosiła 184.682 tomów.

Przeszkolono wszystkich bibliotekarzy na stanowiskach kierowników i szkoli się bibliotekarzy bibliotek gminnych.

Odnosnie bibliotek szkolnych zorganizowano 16 konferencji dla opiekunów bibliotek szkół powszechnych i 3 kursy dla opiekunów szkół średnich.

HIGIENA SZKOLNA

W ubiegłym roku szkolnym nastąpiło usprawnienie opieki higieniczno-lekarskiej we wszystkich typach szkół. Została zwłaszcza wzmocniona opieka higieniczna w szkołach podstawo-

wych dzięki temu, że do pełnienia funkcji higienistek szkolnych w wiejskich szkołach powołano nauczycielki przeszkolone w tym celu na kursach dokształcających.

Zorganizowano i kompletnie urządzono 6 międzyszkolnych poradni dentystycznych skompletowano lub urządzono całkowicie gabinety lekarskie w 8 zakładach szkolnych, zakupiono i rozdzielono 45 apteczek. W Krakowie prześwietlono całą młodzież wszystkich typów szkół, a częściowo w Zakopanem, Bochni, Tarnowie, Wadowicach i Białej.

OPIEKA NAD DZIECKIEM

obejmowała 16 państwowych, 14 samorządowych, 53 społecznych domów dziecka, 37 pół-internatów, 149 świetlic, 24 kuchnie. Poza tym miesięcznie dożywiano 126—221 dzieci w szkołach, 3.962 dzieci znalazło pomieszczenie w 99 internatach i bursach, 1.197 dzieci w 19 domach turnusowych.

Akcją rodzin zastępczych objęto 3.786 dzieci wychowujących się w 2.811 rodzinach zastępczych. Opiekę nad sytuacją dzieci w rodzinach zastępczych sprawują nauczyciele, opiekunowie, których OSK posiada 474.

Akcja kolonijna przyniosła nam wyniki dodatnie, zwłaszcza w porównaniu z rokiem ubiegłym. W r. 1947 bowiem wzięło w akcji udział 91.419 dzieci przy funduszu państwowym 148.726.500 zł, a w 1948 r. na zaprojektowaną ilość 103.726 dzieci wzięło udział w akcji 86.693 dzieci przy funduszu państwowym 70.886.140 zł.

Wykonanie akcji w stosunku do zaprojektowania wynosi 83%, przy czym zaznaczyć należy, że akcja jeszcze nie jest zamknięta. Czynne są jeszcze dziecińce w 3 powiatach i kolonie dzieci polskich z Rumunii.

Przytoczone dane stwierdzają systematyczną poprawę na odcinku szkolnictwa. Rezultaty pozytywne osiągnięto przede wszystkim dzięki ofiarnej pracy nauczycielstwa, które niejednokrotnie mimo ciężkiej sytuacji materialnej przewycięża rozmaite przeszkody w celu osiągnięcia należytych wyników w szkołach powierzonych jego pieczy.

Wyniki stwierdzają, że nauczycielstwo w trosce o wychowanie nowego pokolenia na miarę czasu, właściwie spełnia swe obowiązki.

Należy także stwierdzić, że współpraca domu rodzicielskiego ze szkołą w pokonywaniu trudności i stworzeniu odpowiedniej atmosfery wychowawczej układała się harmonijnie.

Chciałbym również podkreślić, że młodzież szkolna w ubiegłym roku wykazała wzmoczony wysiłek w pracy nad sobą w kierunku społecznym, wychowawczym i naukowym, rozumiejąc, że na tej drodze przyczyni się do realizacji zadań Polski Ludowej.

Sprawozdanie

z Centralnego Kursu Nauki o Polsce i świecie współczesn. w Zakopanem.

W czasie od 5 do 25 sierpnia br. odbył się w Zakopanem w budynku szkoły powszechnej Nr. 1 na Wilczniku Centralny Kurs Nauki o Polsce i świecie współczesnym dla dyrektorów i nauczycieli liceów pedagogicznych z wszystkich okręgów szkolnych, zorganizowany przez Ministerstwo Oświaty. Na kierownika naukowego Kursu Ministerstwo powołało prof. dr Józefa Sieradzkiego, który był równocześnie prelegentem Kursu z zakresu: 1) Materializmu historycznego oraz 2) Dziejów socjalizmu.

Kurs zaszczylił swoją obecnością Minister Oświaty dr Stanisław Skrzyszewski, który na 4 godzinach miał wykład na temat: „Reforma szkolnictwa w Polsce“, poparty wykresami, zestawieniami i materiałem liczbowym, ilustrującym stan szkolnictwa w Polsce. Nadto minister omówił rolę nauczyciela, a zwłaszcza nauczyciela liceum pedagogicznego w dobie dzisiejszej. Dyrektor Gabinetu Ministra Oświaty, mgr Józef Barbag miał wykłady o geografii gospodarczej Polski współczesnej, a dr Michał Szulkin, wizytator Ministerstwa — o Podstawach pedagogiki marksistowskiej.

Inni prelegenci omawiali na Kursie następujące tematy: 1) Materializm dialektyczny, 2) Ustrój rolny w Polsce i jego ewolucję, 3) Przyrodnicze podstawy poglądu na świat, 4) Zagadnienie prawnoustrojowe Polski współczesnej, 5) Zagadnienie niemieckie, 6) Słowiańszczyzna współczesna, 7) Nowa teoria pedagogiczna, 8) Dzieje myśli politycznej, 9) Dydaktyka nauki o Polsce i świecie współczesnym, 10) Cztery lata Wybrzeża w Polsce Ludowej. Bawiący w Zakopanem profesor Uniwersytetu z Pragi — dr Karol Krejci — wygłosił odczyt pt. „O literaturze i kulturze czeskiej“.

Lustrację kursu przeprowadziła dr Żanna

Kormanowa, dyrektor Departamentu VI w Ministerstwie Oświaty.

Na zakończenie uczestnicy Kursu wzięli udział w wycieczce do Wrocławia i zwiedzili Wystawę Ziem Odzyskanych, która ściśle związana jest z tematami omawianymi przez prelegentów na Kursie i była dobrym uzupełnieniem wykładów z dziedziny nauki o Polsce i świecie współczesnym.

Z uwagi na to, że Centralne Kursy Wakacyjne pomyślane są przez Ministerstwo Oświaty jednocześnie jako wczasy, urządzone były dla uczestników Kursu wycieczki: 1) na Kasprowy Wierch, 2) do Morskiego Oka, 3) na Gubałówkę, 4) do Doliny Kościeliskiej, oraz zwiedzanie Muzeum Tatrzańskiego. Nadto uczestnicy Kursu obecni byli na wieczorze artystycznym (z udziałem poety W. Broniewskiego), urządzone przez Centralny Kurs przedmiotów pedagogicznych w Kuźnicach, a we własnym zakresie urządzone wieczór taneczny, oraz uroczyste zamknięcie Kursu, zakończone tańcami.

Przez cały czas trwania Kursu czynna była świetlica, zaopatrzona we wszystkie czasopiśma.

Na Kurs przybyło 100 uczestników: 42 kobiet i 58 mężczyzn.

W końcu należy zaznaczyć, że Ministerstwo Oświaty organizuje w Zakopanem dwa stałe ośrodki Centralnych Kursów Wakacyjnych, mających na celu doskonalenie kadr nauczycielskich: 1) w budynku szkoły podstawowej Nr. 1 na Wilczniku i 2) w budynku Szkoły Gospodarczej Żeńskiej w Kuźnicach, w których to zakładach odbywałyby się kursy dla nauczycieli z wszystkich okręgów szkolnych w czasie każdego ferii letnich i zimowych.

A. L.

Bibliografia p. t. „Jak się samemu kształcić i wychowywać“

Zagadnienie dobrze postawionego czytelnictwa i samokształcenia jest w obecnych naszych stosunkach sprawą niezwykle ważną i docenianą przez wszystkie czynniki państwowe, społeczne, polityczne i organizacje zawodowe.

Żadna szkoła nie może nas przygotować swoim zakresem wiedzy na całe życie, ale każda szkoła winna nas przygotować do umiejętnego korzystania z wiedzy zawartej w książkach.

Niżej zebrana i zestawiona bibliografia jest doбором pozycji, najważniejszych i najistotniejszych jakie mogą służyć nauczycielowi — wychowawcy w prowadzeniu tej pracy, samoukowi w drodze do zdobywania samodzielnej wiedzy i kształcenia swojej osobowości.

I. Jak się wychowywać samemu.

1. Adler A. — Znajomość człowieka. Charakter. K-ów, W-wa, Lwów 1934/35, Pol. Wyd. Przyj. Książki.

2. Adler A. — Wiedza o życiu. W-wa 39, Pol. Tow. Przyj. Książki, str. 284.

3. Baley S. — Drogi samopoznania. K-ów 46 r. „Wiedza-Zawód-Kultura“ s. 173. 180 zł.

4. Bar A. — Znaczenie książki w rozwoju kultury. K-ów 1929, wyd. Zarz. Gł. TSL.

5. Bystron J. St. — Człowiek i książka. W-wa 1936, Geb. Wolff, s. 157.

6. Dimmet E. Sztuka myślenia (z angielski) W-wa, Trzaska, Evert, Michalski, wyd. przedw.

7. Drozdowicz-Jurgielewiczowa. — Upodobania czytelnice dorosłych. W-wa 1939, Inst. Oświaty Dorosłych, s. 151.

8. Gerlachowa L. — Umiejętność obcowania z ludźmi. W-wa, wyd. „Bluszcz“ przedw.

9. Grad M. — Odbudowa i przebudowa człowieka, (artykuł) „Wici“ nr. 8, Rok 1946.

10. **Harwas E.** — Zdolność dorosłych do uczenia się, (artykuł) „Oświata i Kultura, Nr. 9, R. 1947.
11. **H. S.** — Słów parę o samouctwie, (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 3, Rok 1946.
12. **Ide w górę.** Wskazówki do pracy nad sobą. — Zebrał ST. S. Wydanie dla chłopców i dziewcz. Poznań 1939, „Ostoja“.
13. **Korewa A.** — Kształcenie charakteru. Wrocław 1946, ks. „Postęp“, str. 127.
14. **Kłosowski J.** — Wspólne losy demokracji i kultury, (art.) „Zdrój“ Nr. 1, R. 1946.
15. **Kreutz M.** — Kształcenie charakteru. — Wskazówki praktyczne. W-wa 46, „Nasza Księgarnia“, s. 102.
16. **Livingstone R.** — Oświata przyszłości, (z angiel.) W-wa 47, Sp. Wyd. „Chłopski Świat“.
17. **Nowiński A.** — O wychowaniu nowego człowieka, (art.) „Głos Nauczycielski“, Nr. 17, R. 1946.
18. **Okiński Wl.** — Procesy samokształcenia. Poznań 1935.
19. **Ossowska M.** — Wzór obywatela w ustroju demokratycznym. W-wa 1946, TUR.
20. **Pieter J.** — Biografia ogólna. Wstęp do nauki o życiu ludzkim. K-ów 1946, „Wiedza-Zawód-Kultura“ s. 174.
21. **Radlińska H.** — Książka wśród ludzi. W-wa 46, „Światowid“ s. 420, 280 zł.
22. **Suchodolski B.** — Wychowanie moralno-społeczne, wyd. II. W-wa 46, „Nasza Księgarnia“, s. 167.
23. **Szuman St.** — Pochwała dyletantów. Rzecz o znaczeniu samorodnej twórczości w wychowaniu estetycznym społeczeństwa. W-wa 47, „Sztuka“.
24. **Szuman St.** — Problemy życiowe młodzieży dorastającej. cz. I. (art.) „Oświata i Kultura“, Nr. 1, R. 1947.
25. **Szuman St.** — Problematyka światopoglądowa współczesnej dorastającej młodzieży. cz. II. (art.) „Oświata i Kultura“ Nr. 2, R. 1947.
26. **Well.** — Dobrze wychowanie na codzień. Poznań Wyd. Polskie, przedw. s. 225.
27. **Wroczyński R.** — Czynniki wychowawcze w pracy oświatowej. (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 2, R. 1947.
- II. Jak się uczyć samemu.**
28. **Augustyniak J.** — Czego czytelnik szuka w bibliotece? (art.) „Biblioteka“ Nr. 3—4, R. 1947.
29. **Borkowska-Nelkowa I.** — Literatura polska w kształceniu dorosłych. W-wa 46, LIOK, s. 44, 90 zł.
30. **Banaczkowski P.** — Czytanie samodzielne. (art.) „Przysposobienie Rolnicze“ Nr. 4—5, R. 46.
31. **Banaczkowski P.** — O gromadzeniu materiałów. (art.) „Przysposobienie Rolnicze“ Nr. 6, R. 46.
32. **Borowiecka M.** — Kształcenie dorosłych. Próba dydaktyki. W-wa 46, LIOK.
33. **Chalański J.** — Drogi awansu społecznego robotnika. Pol. Ins. Socjologiczny, Poznań 1931.
34. **Dziubak St.** — Samokształcenie jednostkowe i zespołowe. W-wa 46, LIOK.
35. **Drozdowicz Jurgielewiczowa.** — Z zagadnień dydaktyki dorosłych. W-wa 47, LIOK.
36. **Dąbrowska W., Skarżyńska J.** — Praca z książką naukową, mapą, tablicą statystyczną. W-wa 1936.
37. **Gruber F.** — Z zagadnień dydaktyki dorosłych. (z niem.) art. „Oświata i Kultura“ Nr. 7—8, R. 1947.
38. **Hall Quest.** — Uczenie się pod kierunkiem. Lwów, W-wa Ks. Atlas, TNSW.
39. **Hertz A., Kipowa L.** — W poszukiwaniu nowych metod pracy oświatowej. Wychowanie obywatelskie przez korespondencję. 1932. Powsz. Uniwers. Koresp.
40. **Jurgielewiczowa I., Radlińska H.** — Wychowanie i nauczanie dorosłych. W-wa 1936, „Nasza Księgarnia“ odb. z Encyklop. Wych. 1947.
41. **Kapuściński J.** — Od sąsiedzkiej gawędy wieczornej do książki (art.) „Wies“ Nr. 9, R. 1946.
42. **Kozłowski Wl.** — Co i jak czytać, wyd. 6, W-wa 1934, s. 243.
43. **Leśniewski St.** — O nauce korespondencyjnej (art.) „Oświata Rolnicza“ Nr. 1, R. 1946.
44. **Librachowa M.** — Wskazówki w samokształceniu i samouctwie dla kandydatów na nauczycieli. K-ce 1946, ZNP, s. 46, 50 zł.
45. **Muszkowski J.** — Życie książki. W-wa 1946 „Nasza Księgarnia“ s. 347.
46. **Niesiołowski A.** — Koła oświatowo-wychowawcze. P-ń 1939, nakł. św. Wojciecha, s. 476.
47. **Poradnik dla samouków.** Wskazówki metodyczne dla studiujących (encyklop.) wyd. IV. przedw. W-wa, red. Michalski, Wyd. Kasy im. Mianowskiego.
48. **Radlińska H.** — Oświata dorosłych. W-wa 1947, LIOK, s. 278, 400 zł.
49. **Reymont St.** — Nauczanie metodą korespondencyjną (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 1—2, R. 1948.
50. **Rudniański S.** — Technologia pracy umysłowej, wyd. III. W-wa 47, „Światowid“.
51. **Skarżyńska J.** — Jak czytać książki i gazety. wyd. IV. W-wa 46, Światowid.
52. **Spasowski Wl.** — Zasady samokształcenia. W-wa 1923, Arct, s. 231.
53. **Suszyńska M.** — Zadania kierownika zespołu samokształcenia (art.) „Praca Oświatowa“ 6—7, 1946.
54. **Suszyńska M.** — Uwagi o organizacji pracy samokształceniowej (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 1, R. 1946.

55. **Suszyńska M.** — Książka w pracy samokształceniowej (art.) „Praca Oświatowa“ N. 3, R. 1946.

56. **Suszyńska M.** — Referat z dyskusją jako metoda pracy samokształceniowej (art.) „Praca Oświatowa“, Nr. 4, R. 1946.

57. **Truchim St.** — Jak notować wykłady (art.) „Świetlica“ N. 5, R. 1946.

58. **Truchim St.** — Czytanie książek beletrystycznych. „Świetlica“ N. 6, R. 1946.

59. **Uniwersytety Ludowe w Polsce. Sprawozdanie z Pierwszego Walnego Zgromadzenia Członków TUL. w Pabianicach. W-wa 1946 TUL. s. 244, 250 zł.**

60. **Wiedza Powszechna.** — Wydawnictwo popularno-naukowe. Sp. Wyd. „Czytelnik“.

61. **Weitsch E.** — Technika pracy umysłowej. Przewodnik w samokształceniu i oświacie. W-wa 47, „Światowid“ wyd. III.

62. **Wentlandtowa Puczyńska H.** — Koła planowego czytania (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 3, R. 1946.

63. **Wentlandtowa Puczyńska H.** — Książka w zabawie i pracy. W-wa 48, „Światowid“ s. 94, 260 zł.

64. **Wojciechowski K.** — Technologia pracy umysłowej w Polsce. W-wa 47, Światowid.

65. **Wojciechowski K.** — Praca umysłowa. Podręcznik samokształcenia. W-wa 47, Światowid.

66. **Wojciechowski K.** — Na drogach samouctwa (art.) „Wiedza i Życie“ N. 8, R. 1947.

67. **Wojciechowski, Wentlandtowa.** — O metodzie i treści samokształcenia (art.) „Praca Oświatowa“, 10—11, R. 46.

68. **Wybrane zagadnienia oświatowe.** — (tłum.). 6 referatów wygłoszonych na wszechświatowej konferencji kształcenia dorosłych w Cambridge. W-wa 31. IOD.

69. **Wysocka J.** — Samokształcenie pod kierunkiem. (art.) „Praca Oświatowa“ Nr. 12, R. 46.

70. **Zagadnienia oświaty dorosłych.** — Dwie konferencje Federacji Oświat. Organ. Społ. W-wa 1930, s. 259.

71. **Żurawicki S.** — Technika pracy umysłowej. W-wa 1947 „Poradnik Pracownika Społecznego“.

III. Życiorysy sławnych samouków.

72. **Bohuszewiczówna Z.** — Jean Henri Fabre, Warszawa „Książka“.

73. **Grotkowski M.** — Michał Faraday. Jego życie i dzieła. (1791—1867) P-ń 1928, s. 152, ilustr. 21.

74. **Grotowska H.** — Mechanik Jur. wyd. 5 W-wa 1946 „Nasza Księgarnia“ dla młodz.

75. **Medowcroft W. H.** — Edison. Życie i dzieła. (z ang.) W-wa 1933 Mathesis Polska.

76. **Nawrocki B.** — Georg Stephenson, król parowozów. W-wa Liga Pracy, wyd. przedw.

77. **Pigoń St.** — Z Komborni w świat. K-ów 1946, Sp. Wyd. „Wież“, s. 274.

78. **Zalewski Z. ks.** — Chłop bibliofil z XV. wieku, Lublin 1946 Tow. Przyj. Nauk.

IV. Bibliografie.

79. **Czarnecka J.** — Bibliografia oświaty dorosłych za rok 1946. W-wa 47, LIOK. 50 zł.

80. **Czarnecka J.** — Bibliografia oświaty dorosłych:

za okres 1. I.—1. IV. 46 Praca Oświatowa Nr. 4, R. 46,

za okres 1. IV.—1. VII. Praca Oświatowa Nr. 8—9, R. 46,

za okres 1. VII.—1. X. 46, Praca Oświatowa, Nr. 12, R. 46,

za okres 1. X.—31. XII 46 Praca Oświatowa Nr. 2, R. 47,

za okres 1. I.—30. III. 47, Praca Oświatowa Nr. 5, R. 47,

za okres 1. IV.—1. IX, 47, Praca Oświatowa Nr. 12, R. 47.

81. **Dąbrowska W., Czarnecka J., Słomczewska J.** — 555 książek wydanych w okresie powojennym. W-wa 46 LIOK., s. 80, 100 zł.

82. **Książka w bibliotece. Katalog informacyjny. Praca zbiorowa pod red. Dąbrowskiej W., W-wa 1934.**

83. **Nowa Książka.** 10 zeszytów rocznie poświęconych krytyce literackiej i naukowej oraz bibliografii. W-wa, wyd. przedw.

84. **Przewodnik Literacki i Naukowy.** Nr. 1—2 Rok III/46 W-wa LIOK.

85. **Przewodnik Literacki i Naukowy.** Nr. 3, Rok IV/47 W-wa LIOK.

86. **Przewodnik Bibliograficzny.** Urzędowy wykaz druków (od 1945).

87. **Skarżyńska J.** — Bibliografia oświaty pozaszkolnej. (1900—1928), W-wa 29, IOD.

88. **Urzędowy Wykaz Druków.** W-wa, wyd. przedw.

V. Czasopisma.

89. **Oświata i Kultura,** miesięcznik, Kraków, W-wa LIOK. W-wa ul. Reja 9.

90. **Oświata Rolnicza,** miesięcznik W-wa, nakł. Min. Roln.

91. **Praca Oświatowa,** miesięcznik, W-wa, LIOK. ul. Reja 9.

92. **Rzeczy ciekawe,** miesięcznik LIOK. W-wa Reja 9.

93. **Wiedza i Życie,** miesięcznik TUR, W-wa, Aleja Róż 7.

Książki zaznaczone tłustym drukiem znajdują się w Centralnej Bibliotece Pedagogicznej, Kraków, ul. Groble 9.

Przegląd ostatnich wydawnictw

Podręczniki

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych wydały ostatnio następujące podręczniki:

Dla szkół podstawowych:

Fr. Bielak, — Wł. Szyszkowski, — A. Bardach — **Czytanki polskie dla klasy VI. szkoły podstawowej zeszyt III str. 184 — cena 105 zł.**

Podzielili autorzy czytanke tę na dwie części: cz. I. pt. „O wieści gminna“ zawiera legendy, podania i zwyczaje ludowe nie tylko nasze, ale i innych narodów, zwłaszcza słowiańskich, w cz. II. pt. „Hej odlogiem leży nasza rola“ znalazły się obrazki niedoli ludu wiejskiego i proletariatu miejskiego. Czytanki wybrane niezwykle trafnie i starannie przemówią z całą dobitnością do serca, rozumu i wyobraźni ucznia i zachęcą go niewątpliwie do poznania woryginalne utworów, z których zostały wyjęte. Zeszyt ten wraz z uprzednio wydanymi zeszytami I i II stanowi całość podręcznika.

Fr. Bielak — Wł. Szyszkowski — A. Bardach — **Czytanki polskie dla kl. VII szkoły podstawowej. Zeszyt III str. 288 — cena 150 zł.**

Z trzech części, na jakie podzielona jest ta książka, cz. I pod ogólnym tytułem „Młodości, ty nad poziomy wylatuj!“ jest najobszerniejsza, a zarazem najżywsza i najbardziej interesująca, przedstawia bowiem półtorawiekowe wolnościowe dążenia młodzieży polskiej od „Ody do młodości“ i filaretów poczynając, a na walkach partyzanckich z nawałą hitlerowską kończąc. Część tę zamykają czytanki obrazujące działalność ideowych organizacji młodzieżowych w Polsce Odrodzonej i Hymn Związku Walki Młodych. Część druga „Z minionych wieków“ sięga do naszej przeszłości, ukazując nam kilka charakterystycznych obrazów z życia Polski szlacheckiej na przestrzeni trzech ostatnich stuleci istnienia Rzeczypospolitej przedrozbiorowej. Część trzecia „Tyle krajów dalekich“ wiedzie nas po obcych morzach i lądach. Wybór czytanek dokonany spośród wybitnych autorów polskich i obcych. Zeszyt ten wraz z dwoma zeszytami wydanymi uprzednio stanowi całość podręcznika.

S. Kulezycki i S. Straszewicz — **Geometria Cz. II dla klasy VIII szkoły podstawowej — str. 176 — cena 85 zł.**

Na treść podręcznika składają się: kąty w kole, miejsca geometryczne, prosta i okrąg, dwa koła, twierdzenie Talesa, twierdzenie Pitagorasa, jednokładność, podobieństwo.

Układ podręcznika daje znaczną swobodę nauczycielowi w wyborze ćwiczeń i zadań w zależności od inteligencji i poziomu przygotowania klasy, a liczne rysunki i wykresy ułatwią mu wprowadzenie ucznia w omawiany materiał.

Władysław Lewicki — **Chemia dla VII klasy szkoły podstawowej str. 128, rys. 32 — cena 60 zł.**

Podręcznik wprowadza ucznia w systematyczny kurs nauki chemii na poziomie elementarnym zawarty w 14 rozdziałach. Po ogólnym wstępie omawiającym zadania i znaczenie nauki chemii przechodzi autor kolejno: metale, powietrze, wodę, siarkę, węgiel, krzem, fosfor siarczki, chlor, a kończy na zasadach, kwasach i solach. Książkę dość starannie ilustrowaną, zamyka tabela ważniejszych pierwiastków.

Marian Krawczyk — **Ćwicze i wychowuje Wydanie III zmienione. Podręcznik ćwiczeń cielesnych dla nauczyciela szkoły podstawowej str. 323, ryc. 28 — cena 290 zł.**

Materiał uszeregowany kolejno dla klas I—VIII. według następującego planu: 1) cechy charakterystyczne dziatwy, 2) potrzeby wychowawcze i ćwiczebne dziatwy, 3) organizacja pracy, 4) dobór materiału ćwiczebnego, 5) omówienie materiału ćwiczebnego. Prócz szeregu ćwiczeń porządkowych, kształtujących, koordynacyjnych i stosowanych podaje tutaj autor stokilkadziesiąt zabaw i gier ruchowych na sali, na boisku, w wodzie, na śniegu i lodzie, które można i należy przeprowadzić z dziatwą w zależności od wieku.

A oto co pisze m. in. we wstępie do podręcznika H. Olszewska, okr. wizyt. szkół w Warszawie: „Nauczyciel szkoły powsz. był dotychczas pozbawiony w racjonalne ramy ujętej pomocy (w zakresie ćwiczeń cielesnych), gdyż istniejące podręczniki nie dawały się przystosować do pracy w szkole, a inne tłumaczone z obcych języków, choćby najdoskonalsze nie liczyły się z naszymi potrzebami i warunkami. Toteż nauczyciel był skazany na własne siły. Podręcznik niniejszy jest pierwszą w tej dziedzinie pracą o wyraźnie i ściśle określonym celu. Dostosowany w całej rozciągłości do programu nowej szkoły powszechnej uwzględnia warunki, w jakich się ona znajduje“.

Dla szkół średnich ogólnokształcących.

Eugeniusz Turkiewicz — **Chemia organiczna dla I kl. liceum przyrodniczego i II kl. liceum matematyczno-fizycznego — wyd. II przejrzane przez Wł. Lewickiego — str. 163, rys. 19 — cena 125 zł.**

Zwięzły, przejrzysty ujęty podręcznik, prócz wykładu chemii organicznej potraktowanej przystępnie i praktycznie obejmuje także szereg typowych ćwiczeń związanych ściśle z omawianym materiałem.

Władysław Wójtowicz — Trygonometria — wydanie V. Dostosowali do programu klas licealnych **B. Bielecki i M. Czyżykowski** pod red. **A. M. Rusieckiego** — str. 232, rys. 132 — cena 150 zł.

Podręcznik zajmuje się funkcjami trygonometrycznymi kąta, trójkąta, równaniami trygonometrycznymi oraz początkami trygonometrii kulistej. W „Dodatku“ znajdziemy działania na wartościach przybliżonych.
Dla szkół zawodowych.

J. Baculewski — K. Budzyk — J. Pietrusiewiczowa A. — Piorunowa — Wczoraj i dziś — Czytanki polskie dla gimnazjów zawodowych i ogólnokształcących. Klasa I str. 544 — cena 245 zł.

Bogaty zarówno pod względem ilościowym jak i treściowym materiał czytankowy zawarty w tej książce ułatwi uczniowi poznanie naszej przeszłości od czasów najdawniejszych do epoki saskiej, umożliwi zrozumienie przemian społecznych i przeobrażeń kulturalnych na przestrzeni kilku wieków naszych dziejów, zbliży go do problemów Polski dzisiejszej oraz obudzi w nim świadomość ogólnoludzkiej wspólnoty.

Znamienną i cenną cechę podręcznika stanowi fakt, że na 105 czytanek, jakie się w nim znalazły, zaledwie kilka wyszło spod pióra pisarzy dawnych, ogromną większość stanowią prace autorów współczesnych, niekiedy nawet nieznanymi jeszcze szerszemu ogółowi społeczeństwa.

Książka uznana została jako podręcznik języka polskiego dla gimnazjów zawodowych, a jako książka pomocnicza dla gimnazjów ogólnokształcących oraz szkół i kursów dla dorosłych.

J. Wróblewski — inż. K. de Mezer — Podręcznik techniczny dla stolarzy. Cz. I. Zarys materiałoznawstwa drzewnego — str. 87, rys. 18 — cena 80 zł.

Rozpatrują tutaj autorzy w sposób zwięzły i przystępny gatunki, właściwości, skład chemiczny, wady i choroby drewna, sposoby przygotowania materiału drzewnego do celów wytwórczych, wreszcie omawiają handlowe postacie drewna i sposób dokonywania jego pomiarów.

Bolesław Egiejman — Termodynamika techniczna ze 102 rysunkami w tekście, 8 tablicami liczbowymi, 2 tablicami wykresów i 170 zadaniami. Str. 256 — cena 350 zł.

Podręcznik złożony z 2 części: z wykładu i zbioru zadań opracowany jest bez posługiwania się wyższą matematyką, wobec czego nadaje się nie tylko do użytku szkolnego, ale odda znaczne usługi zaawansowanym w tej dziedzinie techniki samoukom.

S. Bąkowski i J. Sobiński — Fizyka z maszynoznawstwem ogólnym. Podręcznik dla publicznych średnich szkół ogólnozawodowych, — Str. 313, rys. 256 — cena 230 zł.

Podręcznik ten ujęty bardzo przystępnie przeznaczają autorzy dla młodzieży rzemieślniczej kształcącej się w publicznych szkołach średnich zawodowych oraz dla tych wszystkich, którzy na kursach dokształcających lub drogą samouctwa dążą do osiągnięcia stopnia czeladnika, z zakresu specjalności opartych na nauce fizyki.

Józef Górski. — Algebra dla liceów przemysłowych — str. 192, rys. 74 — cena 160 zł.

W pięciu rozdziałach ujął autor: trójmian kwadratowy, nierówności, uogólnienie pojęcia potęgi, funkcję wykładniczą, logarytmy i ciągi liczbowe.

Zygmunt Butlewski — Geometria analityczna dla liceów technicznych — str. 159, rys. 78 — cena 130 zł.

Na treść podręcznika składają się: punkt, odcinek i prosta, koło, elipsa, hiperbola, parabola, współrzędne biegunowe, przykłady krzywych specjalnych. Każdy rozdział zawiera obok wykładu szereg zadań do rozwiązania.

Maria Mirgałowska—Suchońska. — Podręcznik kroju dla szkół zawodowych. Bielizna chłopięca i męska — str. 67 — cena 150 zł.

Po uwagach ogólnych dotyczących techniki brania miary, rysowania i wycinania formy przechodzi autorka w cz. I. podręcznika do kroju bielizny chłopięcej, w cz. drugiej do bielizny męskiej uwzględniając wszystkie jej rodzaje. Podręcznik bogato ilustrowany tablicami i wykresami.

Aniela Pieprzyca — Kazimiera Korabiovska. — Krój damski — 21 tablic krojów z objaśnieniami. Podręcznik do użytku szkół krajeckich. — Str. 44 — cena 155 zł.

Autorki, nauczycielki państwowych szkół średnich zawodowych w Krakowie podają szereg zasadniczych rysunków krojowych (bluzki, spodnie, spodnie damskie, płaszcze, żakiety i in.) opartych na bogatym doświadczeniu zdobytym w ciągu długoletniej praktyki w pracowniach szkolnych i prywatnych.

Wydawnictwa dla szkół średnich wszelkich typów.

W. Skibicki. Angielsko-polski słownik techniczny. Przejrzał inż. Stanisław Płuzański prof. Politechniki Warszawskiej. Str. 291. Cena 440 zł.

Słownik zawiera 25.000 terminów stosowanych w lotnictwie, rolnictwie, architekturze, botanice, chemii, budownictwie, elektrotechnice, geologii, hydraulice, mechanice, metalur-

gii, górnictwie itd. itd., wskutek czego okaże się niezbędny w nauczycielskiej bibliotece pod ręcznej szkoły każdego typu.

Stanisław Moniuszko 35 pieśni wybrał i opracował na dwa głosy Czesław Kozietulski. Str. 59. Cena 160 zł.

Opracowanie to poprzedzone Przedmową i krótkim życiorysem Stanisława Moniuszki przeznaczone jest do użytku szkół, jako książka pomocnicza dla nauczyciela oraz różnych zespołów pozaszkolnych śpiewaczych.

ż.

NADEŚLANE PUBLIKACJE

Stefan M. Grzybowski: Wstęp do nauki polityki społecznej Biblioteka Wyższej Szkoły Nauk Społecznych TUR, Seria A, Tom 4, Kraków 1948 r.

W oparciu o badania świętego polskiego teoretyka Konstantego Krzczakowskiego i socjalnie wnikliwe choć teoretycznie mylne poglądy Edwarda Heimanna, w oparciu o własne pracowite i naukowe dociekania dr Stefan Grzybowski opracował książkę będącą pierwszym tego rodzaju ujęciem w literaturze. Powstała ona z wykładów polityki społecznej jakie prof. Grzybowski miał w 1946/47 r. w Wyższej Szkole Nauk Społecznych w Krakowie. Książka rozłamuje się na dwie części. Pierwsza część — ogólna, omawia skrótowo przedmiot polityki społecznej, teren socjalny i czynniki polityczne, problemy własności i najmu pracy w polityce społecznej oraz metodykę działania polityczno-społecznego. Część druga obejmuje „wybrane zagadnienia“, wybrane problemy, które umożliwiają przedstawienie różnych metod działania. Obie części podają metodę umiejętnego patrzenia na zjawiska społeczne oraz podchodzenia do rozwiązywania zagadnień polityczno-społecznych. Książka może zainteresować humanistę i prawnika, matematyka czy historyka. Jest zaopatrzona we wskazówki bibliograficzne i staranne wykresy.

Ochrona zabytków — Rok I — Nr. 1 — Kraków 1948 rok. — „Czytelnik“ Spółdzielnia Pracy i Użytkowników w Krakowie.

Zarząd Główny Związku Zawodowego Historyków Sztuki i Kultury w Warszawie rozpoczął wydawanie kwartalnika informującego o wszystkich ważniejszych zagadnieniach z dziedziny opieki nad zabytkami. Naczelnym Redaktorem pisma jest dr Józef Dutkiewicz.

W okresie powojennym dawał się szczególnie odczuwać brak periodycznego wydawnictwa poświęconego ochronie zabytków. Dlatego z prawdziwą radością należy powitać ukazanie się ciekawego zeszytu ze „Słowem wstępnym“, prof. dr S. Lorentza informującym nas o celu wydawnictwa: systematyczne przedstawienie rezultatów pracy organów konserwatorskich i opublikowanie wiadomości o najnowszych odkryciach naukowych. Zeszyt czerwcowy przynosi następujące artykuły: Prof. dr J. Zachwatowicza: „Udział Państwa w opiece nad pomnikami kultury“, „Nowe odkrycia w dziedzinie architektury romańskiej w Polsce“, prof. dr S. Lorentza: „Natolin“ inż. arch. M. Bukowskiego „Odbudowa Katedry Wrocławskiej“, prof. J. Remera „Trzydziestolecie Konserwatorstwa polskiego“. Każdy artykuł pisany w języku polskim zawiera na końcu résumé w języku francuskim. Pismo jest przeznaczone nie tylko dla specjalistów ale i dla szerokich rzesz miłośników zabytków przeszłości, gdyż pisane jest w sposób przejrzysty i zrozumiały.

Artur Maria Swinarski: Legenda o mądrym mężu. Biblioteka dramatyczna Nowy Teatr, Kraków 1948 rok.

Biblioteka dramatyczna „Nowy Teatr“ nakreśliła sobie zadanie by poprzez udostępnienie lektury dobrych utworów dramatycznych zbliżyć czytelnika do teatru, do jego specyficznych wymagań i form. Dotąd ukazały się sztuki Szaniawskiego, Flukowskiego i Witkiewicza. „Legenda o mądrym mężu“ Artura Marii Swinarskiego jest sztuką trzyaktową, wnikliwą i oryginalną, rzucającą nowe światło na popularny w literaturze temat Sokratesa i Ksantypy. Książka jest ilustrowana świetnymi rysunkami Antoniego Uniechowskiego.

I. L.

Spis publikacji „Wiedzy Powszechnej“

zatwierdzonych przez Ministerstwo Oświaty do użytku szkolnego.

Spółdzielnia Wydawnicza „CZYTELNIK“, Redakcja „Wiedzy Powszechnej“, Warszawa ul. Daszyńskiego 14

Znak pisma Min. Oświaty	Nazwisko i imię autora	T y t u ł
VI Oc-3218/47	Stanisław Krysiński	Jak liczono dawniej a jak liczymy dziś (bibl. szkół średnich i nauczycielskich)
VI Oc-3265/47	Zdzisław Jachimecki	Mikołaj Gomółka i jego poprzednicy w historii muzyki polskiej (bibl. nauczycielskie)

Znak pisma Min. Oświaty	Nazwisko i imię autora	T y t u ł
VI Oc-3266/47	Józef Reiss	Polskie skrzypce i polscy skrzypkowie (bibl. nauczycielskie)
VI Oc-3238/47	Stanisław Ziemecki	Światło widzialne i niewidzialne (bibl. szkół podstawowych, średnich i nauczyciel.)
VI Oc-3236/47	Stanisław Urbański	Analiza widmowa (bibl. szkół podstawowych i średnich).
VI Oc-3243/47	Eugeniusz Słuszkiewicz	Indie starożytne (bibl. szkolne)
VI Oc-3300/47	Władysław Witwicki	Nike bezskrzydła (bibl. szkolne)
VI Oc-3301/47	„ „	Rozkwit rzeźby w Helladzie (bibl. szkolne)
VI Oc-3255/47	„ „	O rzeźbach starogreckich (bibl. szkolne)
VI Oc-3299/47	„ „	W Partenonie (bibl. szkolne)
VI Oc-3202/47	„ „	Rzeźba Hellenistyczna (bibl. szkolne)
VI Oc-3298/47	„ „	Naokoło Partenonu (bibl. szkolne)
VI Oc-3267/47	Karol Stromenger	Fryderyk Chopin (bibl. szkolne i świetlic.)
VI Oc-3296/47	Władysław Witwicki	Propyleje (bibl. szkolne)
VI Oc-3292/47	Tadeusz Manteuffel	Feudalizm. Ustrój społeczny i polityczny (biblioteki szkolne i nauczycielskie)
VI Oc-3242/47	Janusz Chmielewski	Chiny przedwczorajsze i wczorajsze (bibl. szkolne)
VI Oc-3291/47	Aleksander Gieysztor	Cesarstwo i papieżstwo w walce o władzę powszechną (bibl. szkolne i nauczycielskie)
VI Oc-3290/47	Marian Serejski	Bizancjum (bibl. szkolne)
VI Oc-3300/47	Władysław Witwicki	Powrót z Akropolis (bibl. szkolne)
VI Oc-3241/47	Bohdan Baranowski	Najazdy ludów stepowych (bibl. szkolne)
VI Oc-3264/47	Emma Altberg	Polscy pianiści (bibl. świetlicowe)
VI Oc-3267/67	Karol Stromenger	Stanisław Moniuszko (bibl. świetlicowe)
VI Oc-3268/47	Konrad Jażdżewski	Gdzie była prapokolebka Słowian (bibl. szkół średnich i nauczycielskich)
VI Oc-3269/47	Józef Kostrzewski	Zabytki przedhistoryczne i sposób ich badania (bibl. szkół średnich i nauczycielskich)
VI Oc-3227/47	Stanisław Karczewski	Wulkany czynne i wygasłe (bibl. szkolne)
VI Oc-3228/47	Marian Książkiewicz	Jak woda zmienia powierzchnię Ziemi (bibl. szkolne)
VI Oc-3234/47	Hanna Waniczek	Len i leniarstwo (bibl. szkół podstawowych)
VI Oc-3249/47	Roman Wojtusiak	Spółczesność pszczół (bibl. licealne)
VI Oc-3255/47	Zofia Dymowska	Komar i jego rola w przenoszeniu malarii (biblioteki licealne)
VI O-736/47	Stanisław Macko	Las jako zespół biologiczny (bibl. szkół średnich)
VI O-736/47	Józef Kostrzewski	Kultura prasłowiańska (bibl. szkolne)
VI O-736/47	Witold Hensal	Osadnictwo i budownictwo prapolskie (bibl. szkolne)
VI O-736/47	Władysław Witwicki	Świat wewnętrzny i drogi do niego (bibl. szkół średnich)
VI O-736/47	Bogdan Kostrzewski	Rzemiosło u Polan (bibl. szkolne)

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599.17.

Cena niniejszego numeru wynosi 130 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840.

Z. G. „Litodruk“ Kraków Radziwiłłowska 23 M — 45399

